

Slovenski

PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 5. V Celovcu 15. maja 1879. XXVIII. tečaj.

Pridiga za VI. povelikonočno nedeljo.

Topolovac 26/5 95
(Spisal in govoril Fr. Cvetko, l. 1850.)

„To sem vam povedal, da se ne pohujšate.“ (Jan. 16, 1.)

Vvod.

Jezus je naprej vedel, da bodo po njegovem vnebohodu učenci morali dosti težav in protivčin prestati, ki bodo jim v pohujšanje in priliko, da bi vero na Kristusa zatajili. Zato je v današnjem sv. evangelju opominja, naj se ne dajo zmotiti in zapeljati. Da; on svojim učencem prihodnje terpljenje, ki jih čaka, deloma naprej pove, da bi se s čverstim srcem na-nj pripravili. „Vaši sovražniki, jim pravi, vas bodo iz shodnic iztirali, in pride celo ura, da bo vsak, ki vas bo ob življenje spravil, menil, da Bogu službo stori. In to vam bodo storili, ker ne poznajo ne Očeta, ne mene.“ (Jan. 16, 2, 3.) S svojo pomočjo Vam bom pa vedno na strani stal; in sv. Duh, kterega vam bom poslal, vas bode okrepil. Ne dajte se tedaj zmajati, bodite stalni v pravi veri, katero sem vas učil.

Glejte, dragi moji! tako skerbno opominja Jezus svoje učence pred grehom; tako skerbno si prizadevlje je podučiti, da bi pazili in se ne dali s pohujšanjem izneveriti. Jezus pa hoče tudi nas s tem podučiti, da ne bi svojim bližnjim pohujšanje dajali, in da bi posebno svojo deco (otroke) in družino pred pohujšanjem drugih ljudi varovali. Ali namesto, da bi se današnji den pohujšanje zabranjevalo, daje se najbolje zveksine (večidelj) ravno od tistih, ktere je Bog za varuhe kerščanskih hiš postavil. Očetje, matere, gospodarji in gospodinje, sploh doraščeni ljudje, kterih dolžnost je, z

lučjo dobrega izgleda mladini v nebesa svetiti, jej z lagodnim (hudobnim), pohujšljivim zaderžanjem cesto v pekel kažejo in nadalavajo. Zato sem si naprej vzela, vam danes pokazati:

1. Kako velik greh je greh pohujšanja?

2. Koliko kvara (škoda) napravi in kako se mora popraviti?

O Bog! blagoslovi moje besede, da bodo se moji poslušalci izogibali greha, ki je svet v nesrečo spravil in ki še zdaj svet v nevolji (nesreči) derži.

I. del.

Najpred moramo vedeti, kaj je pohujšanje? Pohujšanje je vsaka beseda, vsako delo, vsako opuščanje dobrega, ki bližnjega v sercu k grehu draži in mu tudi za naprej priliko daje, greh učiniti (storiti). Kakor včasih v našem kraju povodenj širom nastopi, tako je tudi pohujšanje med nami razširjeno. Kaj se čuje? Kaj se vidi? — Če greš, ljubi moj človek, v nekatere hiše in dvore, čuješ strašno kletev zavoljo najmanjših reči. Nekteri ljudje k vsaki tretji ali šterti besedi pristavljajo kletvico. Kako pohujšanje! — Če se sosedi, delavci ali znanci med seboj šalijo, stavijo to z gnjusnimi besedami, z nečistimi pripovedmi in to se godi med delom in zvečer po delu in v keremah pred nedolžno mladino; kako pohujšanje! — Občna navada je, da, če se o bližnjem kaka beseda čuje, je zveksine ogovorljiva, posmehovna in razžaljiva beseda, kako pohujšanje! — Gledé na zaderžanje: kolika razuzdanost se kaže v shodih z drugim spolom! kaka nezmernost v jedi in pitvini (pijači)! kaka divjost v zaderžanji do naprejpostavljenih! Kaka nesramnost in nepazljivost v božjih cerkvah! To je veliko pohujšanje.

Pa pogledjmo še globlje skrivnosti. Nekteri gospodarji sami svojo družino v greh zapeljujejo, ali prepovedano tovarštvo svoje družine zatuhnejo, ga ne kaznujejo, nego (ampak) se temu posmehujejo in tako nečisti greh pospešujejo. Kako pohujšanje! — Koliko starišev, koliko gospodarjev se nahaja, ki učijo svojo deco, svojo družino sosedom krasti in kvar delati; ki hudobna dela in lažljive besede svojih podložnih zagovarjajo, njihovo derznost hvalijo, in lagodnost (hudobnost) svoje mladine z lastnim zločestvom (hudobijo) poterjujejo. Kako pohujšanje! — Koliko starišev, koliko gospodarjev se nahaja ki po nedeljah in zapovedanih svetkih (praznikih) božjo službo v nemar puščajo in se vsak večer po keremah razuzdanosti in pijanosti udajajo. O kako pohujšanje je to za mladino! — Koliko očetov in mater se nahaja, ki ima za nespametno živino večo skerb, kakor za lastno deco in družino; ker ne molijo ž njimi doma, h kerščanskim naukom jih ne pustijo ali ne spodbujejo in vse jim poterpežljivo privolijo. Resnično! tako se po svetu godi! tako se doprinaša pohujšanje — na enem kraju več,

na drugem menj. Zdaj pa vas vprašam, očetje in matere, gospodarji in gospodinje in vas vse doraščene, ali veste, kako velik greh vi doprinašate? Preden vam pa razložim, kako velik je ta greh, moram vam nekaj povedati od Adama, Eve in hudiča. Vsi trije so grešili. Hudič je napeljal, una dva sta grešila; kako sodbo pa je Bog črez nje izrekel? Adama in Evo je kaznoval, zapeljivca hudiča pa je poleg kazni še preklel rekoč: „Preklet bodi ti pohujšljivec med vsemi stvarmi zavoljo zapeljevanja“. — Misliš mar ti pohujšljivec današnjega dneva, da si menjši grešnik, kakor satan, ki je naše prve stariše zapeljal? Ravno tako velik krivec si, ker vsak pohujšljivec podkopava Bogu gospodstvo, ker hujska proti Njemu ljudi, ki bi mu morali hvaležni in pokorni biti. To je satan storil, ko je Evi rekel: „Zakaj ti in tvoj mož ne jesta od vsakega drevesa v paradizu. Bogu bi pač bilo neljubo, ko bi vidva tudi tako modra bila, kakor on.“ — Tako vsak pohujšljivec ljudi na to obrača, da zapustijo Boga, kralja nebes in zemlje, ga žalijo in naposled sovražijo. On je nagovarja proti nebeškemu Očetu, da službe božje ne obiskujejo in svojo nepokorščino očitno kažejo. On njihovo dušo z grehom navdahne, v njih božjo podobo razdere in lepoto posvečujoče milosti božje zbríše. Kar je pomor za človeška telesa, to je pohujšanje za človeške duše. Če se le eden pohujšljivec v kateri vesi ali fari znajde, pokvari ta že dosti duš; kakor je prevzetni satan, ko je bil iz nebes pahnjen, tretjino angeljev, ktere je pohujšal, za seboj v pekel potegnil. Če je pohujšljivec bogat ali žlahtnega stana ali star človek; če ima javno službo ali je oče ali mati ali iz žlahte, tedaj se pohujšanje tim rajši prime. Sv. Avguštín veli: „Kolikor svedokov (prič) ima predpostavljeni pri svojem lagodnem (hudobnem) življenju, toliko šteje tudi v grehu podučeni; ker dobrim ljudem se to zdi lepa pokorščina do naprejpostavljenih, če njih slabo zaderžanje nasledujejo.“ Slabe in nevedne duše (in takih je največ) se toraj najlozej zapeljejo. Včasih drugega ni treba, kakor pohujšljivca malo poslušniti ali njegovo razuzdanost enkrat videti, in človek je že zapeljan in pokvarjen. Pohujšljivec ima na tak način hudičevo natoro in za to je pohujšanje velik greh.

Pohujšljivec dalje tisto zavezo razterga, ktero je pri sv. kerstu sam z Jezusom Kristusom sklenil; in tudi tisto, ktero so oni sklenili, ki od njega pohujšanje prejmejo. Kaka zveza pa je bila to? Tista sv. zveza, po kateri je on postal skoz vodo in božjo besedo dete Boga Očeta, sobrat Jezusa Kristusa in živ tempelj sv. Duha. Tista zveza, pri kateri je obljubil na Boga, in Jezusa Kristusa terdo verovati, svetni praznosti in satanu celo se odpovedati. Zdaj pa sami rzsodite, ali tisti, ki pohujšanje daje, derži svojo zavezo; je li svoji obljubi veren ostal? Nikakor ne; ker on zatere svojo prisego in prisego vseh tistih, ktere v greh zapelje. On je nov Judež Iškarijot, ki svojega Jezusa sovražnikom izda, se sam

proti svojemu Zveličarju vzdigne in tudi bližnje proti njemu huj-ska, naj bi ga z grehi znovič križali. — Odrešene duše so drago odkupljena lastina Jezusa Kristusa, to lastino njemu pohujšljivec ukrade, ker prelito kerv, bridko smert in najdobrotljivejši namen svojega Zveličarja zatere. Kedar se kako pohujšanje godi, vselej mora Jezus Kristus vzdehniti: „Tedad sem za vas zastonj umerl? zastonj za vas svojo kri prelil, če vi iz mojega terpljenja nimate nobenega haska (dobička) za večno življenje? O žalost je povedati, da je pri nekterih kristjanih vsa muka (terpljenje) Jezusa Kristusa zastonj. In kdo je temu kriv? Pohujšljivci, ki Zveličarju nove rane delajo, Njegovo kraljestvo razdirajo in veliko duš za pekel pomorijo. — Resnično, resnično ni več hudobije, kakor je pohujšanje. Zato veli Jezus Kristus sam: „Joj človeku, ki pohujšanje daje; pohujšanje sicer mora priti, ali vendar gorje tistemu človeku, po katerem pohujšanje pride; bolje bi mu bilo, da bi se mu mlinski kamen za šinjak obesil in se v globočino morja potopil.“ (Mat. 18, 16.)

Ali moram vam še tudi razložiti, kakošen kvar iz pohujšanja izhaja. To pa v

II. delu.

Lagodno (slabo) drevo rodi le lagoden (slab) sad, zato iz pohujšanja tudi ne more drugega izhajati, kakor hudo: hudo na duši in na telesu; hudo za pohujšljivca in za tiste, ki pohujšanje sprejmejo. Hudo za pohujšljivca; pohujšljivec namreč že na tem svetu prejme kazen. Kolikor duš se po njem zapelje, s tolikimi grehi se on okrivi ali zadolži, in kako dolgo pohujšanje naprej živi, tako dolgo se tudi grehi njemu na račun pišejo. O težava! Morebiti boš že dva- ali trikrat na pokopališči prekopan in tvoj grešni račun še vedno raste, če se po tebi napravljeno pohujšanje nadaljuje. Duše drugih grešnikov za lastne grehe terpijo in najdejo konec terpljenja; pohujšljivec pa terpi za svoje, pa še bolje za ptuje grehe in se na tak način ne more konca svojega terpljenja učakati. On na veke nima pokoja, ker broj njegovih grehov vedno raste.

Iz pohujševanja pa pride hudo tudi za tiste, ki pohujšanje prejmejo. — Ti skoz pohujšanje postanejo hudičeva deca ter nebesa zgubijo. Posebna božja milost je, če kedaj pokoro delajo. Oni so pa tudi na zemlji nesrečni zavoljo prijetega pohujšanja. Povejte mi: kakošna so deca in kaj se naučijo od takih očetov, ki so pijanci, kvartači in nečisti razuzdanci? Česa se navadijo deca, če vidijo, da stariši bližnje ukanjujejo (goljufujejo), da se jim v nemar zlažejo in od njih krivične obresti jemljejo? Kakošne bodo hčere in dekle, če zapazijo, da so matere in gospodinje zapravljive in nesramne? Če se rade po kerčmah mudijo, za igro

hodijo, med moškim šundrom kričijo in noč za skrivališče svojega nemarnega življenja izvolijo? — Kakošne besede bodo imeli sini in hlapci, ki iz ust očetov in gospodarjev nič drugega ne čujejo, kakor kletvico in zganjanje hudičevo? Kako bode se zadržala mladina proti Bogu, proti cerkvi, proti naprejpostavljenim, če vidi, da dorasčeni in stari ljudje nimajo pobožnosti in pokorščine? Modri kralj Salamon veli: „Kdor smolo prijemlje, se zgnjusi ali osmoli“, — tako boš tudi ti razuzdan, če boš pri razuzdanih stanoval. Pri pijancih bodo se deca navadili pijanosti, pri potepuhih potepanja, pri vernjekovcih vernjeke, pri nečistnikih nečistosti. Kjer gospodarji in gospodinje ne kažejo iskrene vere, ondi bodo tudi deca in družina merzlega serca do molitve in božje službe. In kakošne nevolje in nesreče pridejo iz takošnih navad na zemljo? O bridkost črez vse bridkosti! O neizrekljiva nesreča! Poleg tega, da se duša zapravi, pridejo še na zemlji vse težave črez zapeljanega, namreč: sramota, siromaštvo, bolezni, bolečine, zapuščenost od vseh strani in naslednjič obupanje. Občine se takih nemarnih ljudi navolijo, je čertijo in zametajo. Taki zapeljani nevoljaši in nevoljaškinje se ne upajo pred poštene ljudi stopiti, ker se bojijo bridkega oponašanja. In kake žarke ogovore od zadi čujejo! To je tisti sin, se reče, tisti razvajeni otrok, ki je vso glešt zapravil po kerčmah, pri kvartah in pri drugih grešnih prilikah; — to je tista razuzdana hči, ki je svoja mlada in močna leta v majuhovanji (lenobi) in prevzetnosti preživela in vso sramožljivost od sebe djala. — Te ljudi ki so bili premožni, beraška palica časti, ki so bili zdravi, so zdaj od nemarnosti bolni. Povejte mi, ali taki pogovori nemarnim ljudem ne tergajo serca? Ali take besede pohujšljivcem ne bridijo življenja in ne težijo vesti?

Sklep.

Ljubeznjivi kristjani! pazite, da ne bote komu pohujšanja dali; če pa se je pohujšanje že zgodilo, tedaj delajte pokoro! Prosite Boga s ponižnim srcem za odpuščenje s kraljem Davidom rekoč: „Odpusti mi grehe, katerih sem kriv.“ Molite za tiste, ktere ste zapeljali, naj je milost božja razsveti za pokoro. Doprinašajte dobra dela, s kterimi bote pohujšanje popravili. — Vi pa, ki ste v nevarnosti pohujšanje prijeti, izogibljite se pohujšljivih ljudi, čeravno bi bili vaši najboljši prijatelji in dobrotniki. Jezus Kristus veli: „Boljše je za tebe z enim okom, z eno roko, z eno ного v v nebeško kraljestvo iti, kakor z obema v pekel.“

Če ni mogoče, da bi se od pohujšljivcev celo ločili, kar se pri deci in družini zgoditi ne more, tedaj pa idite v drugo hišo ali kamrico; ali če tudi to ni mogoče, tedaj si zatisnite svoja ušesa in zaprite svoje oči, ali pa pohujšljivce prosite, naj zavoljo Boga nedolžnih in mladih duš v greh ne spravljajo. Pred vsem drugim

pa, kakor berž pohujšanje zagledate in čujete, vzdignite svoje serce k Bogu rekoč: „Pomagaj mi, o Gospod, to skušnjavo premagati!“ Na tak način bote svojo dušo okovarili (obvarovali), moč od Boga zadobili, z veselim srcem živeli in lahko umerli. Amen.

Pridiga za Binkoštno nedeljo.

(Spisal in govoril Fr. Cvetko, l. 1848.)

„Ali ste vi prejeli sv. Duha.“
(Dj. apost. 19, 2)

V v o d.

Danes obhajamo visok in imeniten praznik, ki je v starem in novem zakonu na posebno velikem glasu. Židovje (judi) so ta dan obhajali na spomin deset zapovedi, ktere jim je Bog dal v puščavi z gore Sinaj po svojem služabniku Mojzesu. Mi kristjani pa današnji dan obhajamo, ker so aposteljni in učenci Kristusovi na današnji dan v mestu Jeruzalemskem sv. Duha prejeli. Ti so namreč bili po Kristusovem vnebohodu vsi v Jeruzalemu na enem kraju zbrani. Naenkrat nastane na Binkoštno nedeljo nad tisto hišo, v kateri so bili aposteljni zbrani, šum, kakor šum kakega viharja. Nad vsakega učenca glavo se je prikazal žareč jezik v znamenje, da so nazoči Kristusovi verniki bili s sv. Duhom napolnjeni. In moč sv. Duha se je pri njih kmalu prikazala; ker dobili so dar modrosti, dar razuma, dar sveta, dar znanosti, dar pobožnosti, dar moči in dar strahu božjega. Oni so čudeže delali, skrivne bodoče reči prerokovali, različne jezike govorili, da bi zamogli sv. evangelje vsakemu človeku oznanjevati. V sebi so veliko ljubezen do Boga občutili in neizrekljivo željo imeli zavoljo Jezusa vsega dobrega se lotiti, zanj vse terpeti. Ves strah pred ljudmi je iz njihovega serca minil; niso imeli denarja, ne posvetne moči, ne oblasti; povsod so našli sovražnike in druge napote in vendar so premagali svet samo s pomočjo sv. Duha.

Ljubljeni kristjani! sv. apostelj Pavelj je enkrat v Mali Aziji nekaj kristjanov vprašal: „Ste li vi sv. Duha prejeli?“ Ravno tako jes danes vas vprašam: „Ali ste vi sv. Duha prejeli?“ — Da, mi kristjani smo ga prejeli pri sv. kerstu po namestniku božjem, ko je rekel: Odstopi nečisti duh od tega človeka in daj prostor tolažniku sv. Duhu; — mi smo ga tudi prejeli pri zakramentu sv. birme vsled polaganja škofovih rok. Ali zdaj nastane vprašanje: Ali še imamo mi tistega sv. Duha, ktereга smo bili dobili? To lahko spoznamo iz sada, ktereга sv. Duh pri nas prinaša. Sv. Duha

ne moremo z očmi videti ali v sercu občutiti, pa njegovo besedo iz sv. pisma slišati nam je mogoče. Zato vam hočem danes dve besedi razložiti.

I. Iz česa spozna kristjan, da sv. Duh v njem prebiva?

II. Kaj ima kristjan storiti, če ga je sv. Duh zapustil, da ga zopet zadobi?

Pridi sv. Duh, napolni naša serca in ostani vselej pri nas!

I. del.

Znamenja, iz katerih kristjan spozna, da sv. Duh v njem prebiva, so:

1. če človek občuti v sebi žalost črez grehe in ga giblje in žene želja k ljubezni do Boga. — Sv. evangelist Matevž nam pravi: ko je Jezus na cvetno nedeljo z veliko množico ljudstva v Jeruzalem prišel, začelo se je vse mesto gibati in izpitavati (popraševati): Kdo je ta? Ravno tako se godi, kedar sv. Duh v človeško serce pride. Vse serce, vse človeške moči se gibljejo in človek se začne vpraševati: Koga sem s svojimi grehi žalil? — Boga, gospoda nebes in zemlje, ki me bo sodil. — Kdo sem jes, ki sem se črez Boga povzdignil? Jes sem červ, prah in pepel, pred Bogom toliko, kakor nič! Moj grešni stan je sama nespamet. Koliko dobrih del sem zamudil! koliko kazni zaslužil! Kedar človek v sebi tako žalost čuti, je to znamenje, da je v njem sv. Duh, ki ga k pokori nagiblje in k ljubezni do Boga ravna. Terdovratni grešnik, ki sv. Duha nima, svojih grehov ne spozna, ne objoče, se jih tudi ne spove, zato v grešnem stanu umerje in večnega zveličanja ne doseže, ker sv. apostelj Pavelj piše: „Če kdo Kristusovega duha nima, ta ni njegov.“ (Rim. 8, 9.)

2. Če se človek v novo, Bogu dopadljivo stvar spreoberne. Na to nas spominjajo ognjeni jeziki, v katerih podobi je sv. Duh nad učence prišel. Ogenj namreč spreoberne natoro vseh reči: iz rodih reči napravi tečno jed, terdo in temno železo omeči in mu žarečo svitlobo da. Tako tudi spreoberne sv. Duh človeka. Terdega omeči, temnega razsvetli, merzlega vgreje in kdor je od grehov težek kakor kamen, tistega tako olehči, da se do nebes vzdigne. Tako so se današnji den tudi aposteljni Gospodovi po sv. Duhu spreobrnili. Iz prostih ribičev so postali najučenejši možje; prej boječi in strašljivi, so postali serčni; poprej so ljubili svet in kar je na svetu, zdaj so se od sveta odtergali in postali polni nebeških želja. Ker so bili v Jeruzalemu dobro znani, zato so ljudje po tej spremembi od njih govorili: „Saj so ti ljudje Galilejci, od kod je tedaj to, da zdaj različne jezike govorijo? — prostega stanu, od kod imajo toliko učenosti? Kaj jih je tako spremenilo? So morda vinjeni?“ — Ne, ne! taka sprememba je delo

sv. Duha. — Dragi moji! zdaj pa pogledjte sami v sebe in kmalu bote spoznali, imate li sv. Duha v sebi? Če imate več veselje do svetih reči, kakor v grešnem stanu? Če z večim veseljem k božji službi zahajate? Če rajši molite, rajši božjo besedo poslušate, če greh zdaj tako sovražite, kakor ste ga poprej ljubili, če ste se od praznega veselja in od nečimernosti sveta odtergali. Če ste sploh pridniši, boljši, kakor nekdanj: tedaj smete prepričani biti, da je sv. Duh pri vas. Taka sprememba je njegovo delo.

3. Želja, vedno več in več dobrega storiti. Ognjev plamen vedno više in više sega. Kdor ima ogenj sv. Duha v sebi, spenja se tudi vedno više, od ene kreposti do druge. — Ognjev plamen vse premaga, kar mu na pot pride, tako tudi človek, ki ima sv. Duha. Sv. Bernard pravi: „Človek nima gotovejšega znamenja od nazočnosti sv. Duha, kakor je želja, z milostjo božjo vedno več in več dobrih del doprinašati.“ Modri kralj Salomon pa piše o milosti sv. Duha: „Kteri me vživajo, so še lačni; in ki mene pijejo, jih še žeja“ (Širah 24, 29.). To zapazimo nad aposteljni Kristusovimi od tistega hipa, ko so sv. Duha prejeli. Poprej so imeli veliko sebične ljubezni. Sv. Peter je Kristusa vprašal: „Gospod! mi smo vse zapustili, in smo šli za teboj, kaj pa bomo zato dobili?“ — Sv. Jakob in Janez sta želela, najbliže pri Kristusovem tronu sedeti. In vsi aposteljni so se med seboj prepirali, kateri bi med njimi največi bil. Ali ko so sv. Duha prejeli, niso porajtali posvetnih imenitnosti, ne posvetnega plačila — samo tisto so storili, kar jim je sv. Duh navdihnil. — Brez denarja, brez pomoči so šli širom sveta; povsod so evangelje pridigali, po vseh deželah križ v znamenje odrešenja postavili in tisuč in tisuč duš zveličali. Popred so bili boječi: Petra je dekla splašila, da je svojega mojstra zatajil; vsi učenci so pobegnili, ko se je Kristus bližal trpljenju in smerti; Tomaž je neveren postal. — Ko pa so sv. Duha prejeli, zapustili so skrivne kraje in so v mestu Jeruzalemskem začeli očitno pridigovati; z nevarščino svojega lastnega življenja so se v tuje dežele podali in ljudi h Kristusovi veri obračali. Ni jih prestrašila nobena šiba, nobena groznja, nobena oblast, nobena moč; z veselim srcem so svojo dolžnost spolnovali.

Ljubljeni moji, pogledjte v svoja serca, če imate sv. Duha v njem? Koliko in kaj dobrega ste do zdaj storili? Kako ste si prizadevali, božje in cerkvene zapovedi spolnovati? Kak namen ste imeli pri svojih dobrih delih? Ste li ostali stanovitni, če vas je svet zavoljo vaše pobožnosti, pravičnosti in krotkosti zasmehoval? Ste li svojo družino, svojo deco lepo učili, po kerščanski šegi ravnali? Če ste vse to storili, vam čestitam, ker tedaj imate sv. Duha v sebi. — Če pa ste se ljudi bali in zato pred Bogom samo skazljivci bili, tedaj sv. Duh s svojimi darovi ni pri vas in tega ste si sami krivi, da ni.

4. Kteri imajo sv. Duha v sebi, so poterpežljivi v

križih in težavah; za razširjanje božje časti so stanovitni, naj jim preti kaka koli sila; kateri imajo sv. Duha, so podobni stebrom, ki toliko terdnej stojijo, čem večja teža se na nje naslanja. To se vidi nad aposteljni Gospodovimi. Njih ni nič prestrašilo; grožnjo sovražnikov so zaničevali; ječo in železo, v katero so vkovani bili, so iskali; za sramoto, za šibe so se zahvaljevali; v največem terpljenju so veseli bili in tem, ki so jih mučili, so iz serca odpustili. Vse to pa samo zato, ker so si za čast rajtali, zarad Jezusovega imena terpeti. Od sv. Pavlja in Sila štejemo, da sta hvalne pesmi pela, ko so jih šibali.

Zdaj pa sebe vprašajmo: Smo li v svojih vsakdanjih težavah poterpežljivi? Ako ima kdo med nami svadljivega, hudobnega sosedu, kako se do njega zadržijo? Če se nam bridke besede govorijo, ali smo pohlevni? Zakonski možje, kako prenašate slabosti svojih žen? Žene, ste poterpežljive, kedar je mož slabe volje? Kristjani, s kako voljo prenašate svoje bolezni? Ali ne mermrate na bridkosti od Boga poslani, ko bi se morali zahvaljevati? — Če vse tako storite, kakor vas sv. vera uči, bodite prepričani, da imate sv. Duha. — Kjer pa je nepoterpežljivost, kletvica, jeza, tam sv. Duh pobegne, če že ni pobegnil.

Kaj pa imamo storiti, kedar nas je sv. Duh zapustil, da ga spet zadobimo?

II. del.

V ta namen moramo:

1. Zvesto moliti. Sv. Leopold pravi: „Molitev je ključ k vsem zakladom modrosti.“ In od aposteljnove pravi sv. evangelist Lukež, da so po Kristusovem vnebohodu vsi vkup zvesto molili. Ti sv. možje so namreč dobro znali, da za nje po vnebohodu Kristusovem na vesoljnem svetu ni bilo pomoči najti, kakor v molitvi. Oni so bili osvedočeni, da bodo morali dosti preganjanja prestati, in če hočejo poleg preganjanja dolžnosti svojega stana spolnovati, morajo veselega serca biti. Tolažbo, moč in veselo serce pa le molitev naredi. Učimo se iz tega, kako potrebno je za nas, marljivo in stanovitno moliti, če hočemo, da bode Bog naše želje izpolnil. Modri kralj Salamon sam od sebe pravi: „Prosil sem, in razumnost mi je bila dana, klical sem in prišel je v me duh modrosti.“ (Sap. 7, 7.) Jezus pa nas opominja: „Nebeški Oče bo dobrega duha dal vsem, ki ga zanj prosijo.“ — Ljubljani! če se pa kdo misli nevrednega, za sv. Duha prositi, molite združeni z Marijo, materjo našega Odrešenika, kakor so aposteljni ž njo molili, ko so sv. Duha zadobili. Ona je pribežališče grešnikov in vseh velika priprošnjica.

2. V ljubezni in edinosti med seboj živeti. — Sv. Lukež pravi od prvih kristjanov, da so bili eno serce in ena duša.

Po tej ljubezni so bili vredni sv. Duha. — Tudi dandanes sv. Duh najrajši v tistih hišah prebiva, kjer so ljudje ljubeznivega in edinega serca. Ogibljimo se torej sovraštva, čertenja; pogodimo se s svojimi sovražniki, odpustimo jim popolnoma in živimo tako, da bomo eno serce in ena duša.

3. Svoje serce od sveta odtergovati, to se pravi, vseh prilik se izogibati, ki bi nas utegnile v greh zapeljati. Ljubi moj! ne hodi v lagodno tovaršijo! Premišluj, če si sam, večne resnice: o nebesih, peklu, smerti in sodbi! Preišči večkrat svojo vest! Izprašuj se gostokrat, zakaj si na svet postavljen? Po kateri cesti si do zdaj hodil? Se li bližaš nebesom ali peklu? — Če bote se tako s svojo vestjo spominjali, približal bode se vam sv. Duh, ker sv. Jakob pravi: „Približavajte se Bogu, in Bog se bode vam približaval.“

Sklep.

Slednjič pa vas vse prosim: Pazite na se, ali še imate sv. Duha, kterega ste pri zakramentu sv. kersta in sv. birme prejeli. Če se vašemu sercu pred grehom hreti (gnjusi) ter se v njem ljubezen do Boga giblje in gori; če ste od svojega grešnega življenja odstopili; če imate gorečo željo vedno več in več dobrih del doprinašati, in ste v križih in težavah poterpežljivi, tedaj je sv. Duh pri vas. — Če pa ste sv. Duha zgubili, tedaj molite zvesto, v ljubezni in složnosti med seboj živite in se zapeljivega sveta ogibljite — in zopet bote sv. Duha dobili. — O sv. Duh, užgi naša serca k vsemu dobremu. Daj nam življenje s tvojo milostjo začeti, nadaljevati in srečno dokončati. Amen.

Pridiga za Binkoštni pondeljek.

(Spisal in govoril Fr. Cvetko, l. 1840.)

„Slehern namreč, kteri hudo dela, so-
vraži luč, in ne pride k luči, da niso
njegova dela svarjena.“ (Jan. 3, 20)

V v o d.

Jezus Kristus, Sin božji, je na svet prišel, da bi ljudi skoz svoj nebeški nauk razsvetil in je iz grešne teme potegnil; ali njegov nauk je bil pri zelo dosti ljudeh zastonj. Ljudje so svoje oči pred nebeško lučjo zapirali ter se niso hoteli dati razsvetiti; — rajši so imeli zmotjavo in greh in se ogibali tiste svitlobe, ki bi njihov greh odkrila in pomirila. Zato je Zveličar po današnjem sv. evan-

gelju Nikodemu rekel: „Kar ljudi k pogubi obsodi je to, ker je luč iz nebes na svet prišla, in so ljudje bolje ljubili temo ko luč; ker njih dela so bila lagodna (hudobna). Slehern namreč, kateri hudo dela, sovraži luč, in ne pride k luči, da niso svarjena njegova dela.“ — S temi besedami nam Jezus Kristus očitno pravi, da pogubljiva sodba čaka tistega, ki greh ljubi in Boga zaničuje. Po pravici; greh človeka spravi v nesrečo, če ne hitro, gotovo sčasoma; škoduje mu na tej zemlji in tam v večnosti. — Bog človeka bolje ljubi, kakor ktera koli mati svojega otroka; vendar če človek le en smerten greh doprinese, in se ne poboljša, tedaj ga Bog hitro ali s časoma kaznuje na telesu, na premoženju, na poštenju, sploh na vsem, kar ima; — duši vzeme posvečujočo milost, prepusti ga pokončljivej oblasti hudega Duha, vzeme mu pravico v nebesa priti, v pekel ga sune, in na večne čase pogubi.

Ali čeravno je greh tako škodljiv, vendar ga ljudje radi imajo, ker zna se jim tako prilizovati, kakor se je v paradizu kača Evi prilizovala, dokler jih ni zapeljala. — Mi hočemo danes na drobno premišljevati to škodo, ktero nam greh na duši in na telesu napravi in ktero vsak sam na sebi občuti, če se grehu vda. Morebiti bo to premišljevanje enega ali drugega grešnika prepričalo, kako sramotno in hudobno je grešno življenje ter ga od greha samega odvernilo.

V I. delu svojega podučevanja hočem razložiti, kako škodo napravi greh, posebno smertni greh, človeku na duši; v II. delu, kako škodo mu napravi na telesu.

Ljubeznjivi Jezus! ki si do nas vsikdar dobrotljiv, segrej naše serce, razsveti našo pamet, da bi grehovo bridkost prav spoznali ter se izogibali greha, ki tako pogubljiv sad rodi; začnem v tvojem presvetem imenu!

I. del.

Kdor greh doprinaša, tistemu manjka prava vera, in kdor prave vere nima, tisti je za nebesa slep, ker sv. vera je tisto oko, s katerim človek v nebo gleda. — Vera, ki človeku v nebesa kaže, mu pravi, da je Bog najviši Gospod, ki nam je svoje zapovedi dal, grešnik pa se kot hlapec svojemu Gospodu protistavlja. Sv. vera mu pravi, da je Bog tisti, ki vse oživlja in oskerbuje, grešnik pa se od vira večnega življenja loči. Vera mu pravi: Bog je večna resnica, grešnik pa ljubi laž in krivico in se od ene zmotnjave v drugo podava. Vera mu pravi: Bog je usmiljen oče vseh ljudi, grešnik pa je rajši hudičev otrok. Vera mu pravi: Bog je najboljši varuh vsakemu človeku, grešnik pa se mu rajši odmiče, noče imeti pastirja, ki bi ga od greha odvrčal, temuč zahaja v žalostne puščave svoje grešnosti in tam za plačilo svoje grešnosti ne dobi nič dru-

gega, kakor sramoto, nesrečo, in slednjič še večno pogubljenje. — Povejte mi tedaj, ali grešnik ni na duši slep?

1. Ravno tako slep je grešnik, kakor tisti, ki pravi, da je tema, ko gleda svitlo solnce, ker taji tisto, kar mu vera očitno kaže. Ali kedaj se ta slepost na duši pri človeku začne? Na telesu se začne slepota tedaj, kedar se človeku pred očmi blišči: kader to, kar gleda, pred njegovimi očmi trepeče; — na duši pa začne kristjan biti slep, kedar ga obhajajo dvomi črez tiste resnice, ktere sv. cerkev verovati zapoveduje, in se tem dvomom sperva sicer samo vklanja, potlej pa po njih greh doprinese. — Morebiti ste si že sami skusili, kako greh človeka slepi in kako se sv. veri protistavlja. Kedar vas je kak greh vabil, ali se vam ni zdelo, kakor da bi vam nekaj s tiboma pravilo: to, kar vera uči in kar duhovniki pravijo, je preostro; ti le delaj po svojih željah, ovači (če ne), boš grajan, zgubiš prijatelje in posvetni dobiček. Take krive besede vam je greh pravil ter vas skušal slepiti in vas morebiti tudi res oslepil. — Če ste s kom svajo imeli, ali vam ni nekaj pravilo: le še huje zadéjav svojemu razžalniku, kakor je on tebi zadjal? S takim še hujšim povernilom vas je greh skušal slepiti in morebiti vas je tudi res oslepil. — Morebiti se nahajajo tudi med vami taki, kterim se nad božjo besedo hreti (merzi), ker se bojijo, da bi se iz svojega grešnega spanja zdramili. To hretenje (merzenje) greh v dušo vpihava, ker skuša človeka oslepiti, da ne bi imel vodnika v nebesa. Žalibože! da takih današnji dan res dosti oslepi. — Nahajajo se tudi taki, ki nočejo moliti; moliti pa jim brani greh, ki se boji, da bi molitev sprosil sv. Duha v človekovo serce in bi potem greh svoje gospodstvo zgubil. Ali se vi včasih ne izogibljete ravno tistih spovednikov, ki vas po vašem sercu dobro poznajo, vam resnico v oči povejo, in vam očitno pokažejo, zakaj se tako dolgo v enem ali drugem grehu mudite? S tem izogibanjem za vas najboljših spovednikov vas greh moti in slepi, ker se boji, da bi vam ti spovedniki pravo dušno vračtvo za nebesa pokazali. — Ali ne opuščate dostikrat, posebno zvečer, izpraševanje svoje vesti, samo zato, ker se bojite, da bi se sami pred seboj prestrašili, če bi sami sebe na tenko spoznali — ker nočete vedeti, kako blizu pekla in kako daleč od Boga stojite? To preiskavanje lastne vesti vam brani ljubezen do greha, in ta ljubezen do greha človeške duše zato slepi, da bi vkoreninjeni greh ložej nebeška vrata zapiral. — Tako greh človeka na duši slepi; tako greh človeku zato laže, ker je greh hudičev sin, ki je po Kristusovih besedah od začetka sveta bil lažljivec. — Do zdaj sem poprek razložil, kako greh ljudi na pameti slepi, da bi je v svoje zanjke vlovil; ali da bote grehovo nesrečo popolnoma zastopili, moram vam od grehov, ki so med nami najbolj navadni, posebej na drobno razložiti, kako ljudi slepijo in v pogubo zapeljujejo.

Slep je nečistnik. Ta ne spozna, koliko je vredna nedolžna

in neumerjoča duša; ne misli na jad in joč, ktereга pripravlja zapeljani tovaršici svoje grešne ljubezni in njenim žalostnim starišem, ne misli na grizavico svoje vesti, ne na nesrečo, ki čaka otroka njegove razuzdanosti, ne na sramoto, ki mu povsodi proti pride, kamurkoli gre. Nečistnik ne opazi globočin tiste nesreče, v ktere se s svojim grehom zakaplja. Naj se Bog črez-nj usmili! Pri svitlem dnevu in pri sicer zdravi pameti je vendar slep.

Slep je zapravljujec, ki ne spozna, da njegovi tovarši samo njegove denarje radi imajo, njega pa zaničujejo ter ga hitro zapustijo, kedar je možnja prazna; ki ne vidi svoje nesrečne starosti, ktera umajuhovo (lenuhovo) in zapravljujevo mladost nasleduje; — ki ne porajta siromaštva svojih otrok, ne težav svoje žene, ne sramote, s katero je od vseh krajev obdan. Draga mladina, pomni si to besedo: „Kteri človek v bodikaj (slabih) rečeh svoje veselje išče, slednjič gotovo v njih žalost najde.“

Slep je krivičnik, ker ne spozna, da tisto blago, ki se po pravici spravi, ima najdaljši obstanek, in da krivičen krajcar pravičen tolar potroši, se ne spominja na besedo Gospoda Boga, ki naroča: „Izogiblajte se krivice,“ in kteri pravi: „Bog nad darom krivičnikovim nima dopadenja; naj daruje, kolikor hoče, Bog mu grehov ne bo odpustil, krivičnik mora krivico popred popraviti; ne porajta tiste nesreče, ktero sam sebi in svojemu rodu snuje, ker pregovor pravi: „krivično blago ne pride na tretjega dediča“; iz misli pušča tisto strašno žgalico, s katero bo ga vest na smertni postelji pekla. V smertni uri bi rad vse povernil, ko bi bilo mogoče!

Slep je pijanec in njegova slepost je najočitniša. Pijančeve misli so zmotene, njegove besede nespamet. On vse reči na robe postavlja; njegov hod, njegovo zaderžanje je nespodobno gledati. Pijanec se rad svajuje, rad svoje in svojih bližnjih skrivnosti brez potrebe razodeva. Slednjič pa svojo pamet tako zakara, da je nespametni živini podoben.

V tako slepost zapelje človeka greh. Kdor je na telesu slep, je nevoljen in se žalosti; ali o Bog! kdor je na pameti in na sercu slep, se malo kedaj skeše. — O greh, o greh! kako ti človeka oslepiš, v kako nesrečo človeka spraviš! Ali greh človeka ne oslepi samo, ampak on tudi voljo človekovo tako preoberne in skazi, da težko dobra dela poželjuje in še težej dobra dela doprinaša.

2. Ena največjih človekovih imenitnosti je prosta volja. Ko je Adam v paradižu grešil, nagnila se je volja pri njem in potlej tudi pri vseh ljudeh k hudemu in v tem nagnjenju je do zdajne ure ostala. Če pa človek nepretergano greši, tedaj človekova hudoželjnost tako moč dobi, da greh človeka za seboj potegne, kamurkoli hoče in kolikorkrat hoče. Na tak način postane človek, kakor Kristus pravi, „grehov hlapec.“ — Z vsakim novim grehom človekova volja k dobrim delom slabejša postane in slednjič človek

svojemu navajenemu grehu tako pohenjaja, kakor se mehka terstika vetru vklanja. Kako žalostna je ta grešna hlapčija, more nam najbolje tisti človek dopovedati, ki se je na priliko greha nečistosti ali pijanosti navadil. Kolikokrat nečistnik ali pijanec svoj greh preklinja! Koliko bridkega kesanja občuti! Kolikokrat si naprejevze, od greha se odtergati! Kolikokrat se začne grehu protistaviti! Koliko hretenja občuti sam nad seboj, ko je grehova omama minila! — In vendar je vse zastoj, vendar se drugoč vdere v grešno jamo stare navade. Največe in najterdnejše obljube se napravijo, pa se ne deržijo; prošnje najboljših prijateljev se ne porajtajo; škoda, s katero se greh grozi, — kazen, ki se z daleka ali blizu kaže, tudi prikratenje življenja grešnika ne gane. Najslajše vabljenje božje milosti, ljubeznjiv pogled žene, otrok, staršev, boleč spomin na vesele dni poprejšnje nedolžnosti in sreče, in tudi gotovo oznanilo večnega pogubljenja po besedi božji ne zamore razvajenega grešnika pred grehom okovariti (obvarovati) in k stalnemu poboljšanju pripeljati. V tako hlapčijo devlje vsak greh, bodi kterega koli imena, človeka, ki se mu prepusti. Kakor ne more tisti, ki ima zlomljene roke in noge, nikamur iti, nič opraviti, tako ne more dobrih del doprinašati, ki ima od grehov zlomljeno voljo. — Slednjič pa, ko razvajeni grešnik vidi, da je preslab, železni jarem svojega greha streti, zdvojuje (obupa), kakor nespametna stvar se v grešni razuzdanosti kota (valja), ter v njej tudi umerje, če ga poseben čudež božjega usmiljenja ne otme. Tako se je Iškarijot skoposti navadil in se tega greha ni branil, zato je tako malo-serčen postal, ko je Kristusa zavoljo skoposti prodal, da se je obesil. Sv. Jeronim zato piše: „Judež Iškarijot je kot apostelj dobro začel, pa ker se greha ni branil, je slabo dokončal.“ Tako vsak človek slabo dokonča, ki se s perva in po tem tudi dalje naprej greha, posebno smertnega greha ostro ne brani!

3. Ali greh človeka tudi zato nesrečnega napravi, ker mu mir iz serca prežene. — Sv. apostelj Pavelj pravi: „Bridkost in stiska pride nad vsako dušo človeka, kateri hudo dela.“ (Rim. 2, 9.) Prerok Izaija pa kliče: „Malopridni nobenega mirú nimajo.“ Malopridni so podobni morju, kterega veter semtertje, gor in dol goni, tako huda vest malopridnike stiska in preganja. Sami nad sebo in iz drugih izgledov se moremo vsak dan te resnice prepričati. Vest nas hitro toži, če po njenem glasu ne živimo; ona nas kaznuje s serčno žgalico, nas napolni s kesanjem, nam v lice sram našene, nas s strahom lomlje; ona napravi, da se nam pred nami samimi hreti, in da sami sebe zaničujemo. Huda vest nam vse veselje spridi in spanje z oči plaši. — Kajn, ki je svojega brata Abeljna umoril, je prestrašen bežal po zemlji od enega kraja v drugega; — Teodorik, Gotovski kralj, je v laški deželi okoli pet sto let po Kristusu dva pravična moža, Simaha in Böccija po nedolžnem dal ob glavo djati, pa kmalu je izvedel svojo krivico. Pri

kraljevem obedu se je riba na mizo prinesla. Teodoriku se je zdelo, ko je ribjo glavo pogledal, da je bila odsekana glava Simahova. Prestrašen vstane od mize, hodi po hiši in mir išče, pa ga ne najde noter do smerti, ki ga je čez tri dni pred božjo sodbo peljala. Jelite grešniki, ki ste v en ali drugi smertni greh padli, res je, kar sv. Gregor pravi: „Vest človeka znotraj sodi in strahuje, njej se ni mogoče odtegniti. Vest grešnika toži, pamet ga sodi, strah ga veže in bolečina ga muči.“ — In sv. Bernhard piše: „Med vsemi težavami je huda vest največa težava.“ — Znajdejo se sicer taki malopridneži, ki so merzlega serca, čeravno greh za grehom doprinašajo, zakaj človeška vest se da s krivimi nauki, z nevero in tudi gostimi izgledi vspati (v spanje zazibati), in grešnik v svoji puhlosti včasih več let dremlje in drevni, kakor da se mu ne bi trebalo Boga bati, — ali enkrat bode se vendar hudobna vest zbudila in to vzbudenje bo strahovito; čem dalje je vest molčala, tim z močnejšim glasom bode kričala, ko se vzbudi. Zastonj, zastonj ti je, zaslepljeni in zato okorni grešnik! tebi nikdar ne bo moči (mogoče), svojo vest zadušiti. Nobeno veselje, nobeno zaupanje na lastno zvitost, nobena dobrotta mogočnih pomočnikov je ne more berzdati. Na sredi šumečega veselja, v tihi polnoči se glasi njeno klicanje; kriva vest ti je vedno za petami ter ti zdaj s tihim, zdaj z glasnim, zdaj tudi z gromečim glasom kliče: „Ti boš umerl! tvoja dela bodo se presodila; pred lastnimi grehi boš se v večnosti prestrašil; ondi bode se ti vse povernilo“. Na tak način vam, ljubi kristjani! greh mir iz serca prežene; na tak način nam na duši škoduje, ker nam pamet oslepi, voljo k dobrim delom skvari in nam mir serca prežene. Ali poglejmo še tudi tisto škodo, katero nam greh na telesu napravi. O tem pa v

II. delu.

Kakor gotovo nam greh na duši škoduje, tako nam škoduje tudi na telesu, samo da se njegova škoda na telesu pri vseh ljudeh tako hitro in naenkrat tako zlo ne občuti. Vendar je tudi ta škoda konči (slednjič), pri enih grehih zlo žalostna.

Vprašajte nekterega starega, siromaškega moža, od kod pride, da tako izpit in raztergan z beraško palico okoli hodi? Ti si bil nekđaj tako premožen in spoštovan, kaj je te spremembe krivo? — Ah! bode si vzdihnil rekoč: Greh me je v nesrečo spravil. Jes sem se vdal majuhovanji (lenobi), pijanosti, kvartam in drugemu grešnemu veselju, sem svojo glešt (premoženje) zapravil, s tem pa samega sebe, svoje otroke in ženo v siromaštvo in drugo nesrečo djal.

Vprašajte nektero deklino: Od kod pride, da si tako žalostna? Od kod imaš svoje kervavo objokane oči? Zakaj je tvoje lice tako blede in prepadeno? Še ni dolgo, kar si bila urna in

vesela, zalega lica in čverstega života; kaj te je ožalilo in poparilo? — Ah! bode si vzdihnila: Greh je vsega tega kriv. Jes sem glas svoje vesti od sebe rivala; nisem hasnovitih (dobrih) naukov svojih starišev in duhovnikov poslušala, sem zapeljivcu svoje serce in nečistosti svoje življenje prepustila; sem nedolžnost zapravila potem pa razuzdano živela. Od tistega časa pa nimam nobenega veselja, nobenega mira v svojem sercu, pa nobenega poštenja pri ljudeh; tudi pot k prihodnji sreči se mi zdi zaperta. — O prazno grešno veselje, kako jako si me oslepilo! kako močno omamilo! Kako drago moram kratke ure grešnega veselja plačevati!

Vprašajte nekega mladenčca: Zakaj je tvoje lice tako spremenjeno? Zakaj tvoj glas piskotast? Zakaj so tvoje oči tako temne in vderte? Zakaj tvoja kolena tako mehka? Zakaj si tako slab? Zakaj tako pobit in vedno hudovoljen? Zakaj se ti že na licu vidi, kakor da bi pri živem telesu gnjil? Zakaj se že tožiš, ki še le začneš živeti, da po vsem životu bolečine terpiš? — Ah! bode si vzdihnil: To je greh napravil. Grehi, ktere sem na skrivnem delal, pritisnili so mi sramotno znamenje na čelo; oni so mi najboljšo moč vzeli, mojo kri pogubili, moje zdravje podkopali, moje življenje zbridili. Moja moč za delo že iznemaga in bo v kratkem minila; moja smert bo polna bolečin, polna sramote!

Vprašajte nekatere zakonske tovarše, ki so si vedno v jezi in se vedno med seboj kregajo; vprašajte je: Kaj je krivo, da zdaj drug drugega tako čertita; drug drugemu življenje bridita, ki sta se enkrat tako rada imela v ljubezni in miru se drug nad drugim razveseljevala? — Jes vam hočem to dopovedati: To pride od greha. Nekteri zakonski ljudje so v samskem stanu nesramno živeli, nekteri so samo zavoljo nečistosti v zakon stopili. Nekteri so samo na blago in na telesno lepoto gledali, ko so se ženili, pa niso porajtali, ali bo tista oseba, s katero bodo v zakon stopili, po-božna kristjanka, zastopna gospodinja in verna žena; — ali bo delaven in skerben oče; ali ni bil že v samskem stanu razvajen. Zato se reče: zakonskega tovarša si je treba iz bližine iskati, da ga po vseh straneh pozna. — Nekteri niso velikega razločka pri starosti porajtali; nekteri so v zakonu prelomili; nekatere žene so preveč jezične; nekatere so pri gospodinjstvu nemarne in za otroke nimajo skerbi; zveksine pa se tisti zakonski ljudje ne morejo med seboj pogajati, ki za drug drugega ne molijo. Zato se nekteri zakonski ljudje drug drugega tako hitro navolijo (naveličajo), zato imajo zdaj mesto ljubezni le hretenje drug do drugega. Na tak način nekteri zakonski ljudje po več straneh v grehu živijo; greh pa nikdar dobrega sadu ne prinese.

Vprašajte nekatere stariše: Zakaj ste tako žalostni? Zakaj nimate veselja do dela? Zakaj pravite: Ó da bi nikdar otrok ne bili, imeli, ker nam toliko zadevljejo! — Ljubljeni stariši! vsemu temu je zveksine vaš greh kriv. Vi izperva niste otrok strahovali,

ste njim vse narobe navade pripuščali; ste čez red dolgo v kerčmi ostajali; — ta čas pa so vaši otroci priliko imeli, ali se potepati, ali se z malopridnimi tovariši shajati, in se greha navaditi. — Oče! ti si molčal, kedar je tvoj sin klel in se pijanstvu ali kvartam prepustil. — Mati! ti si svojej hčeri čez stan gizdo privolila in jo zagovarjala, če je oče potepuho grajal. — Vidva nista svojih otrok k božjej besedi, sploh k božjej službi priganjala; sama nista rada molila in otrok k tej dolžnosti opominjala: zato je Bog vaju in vajne otroke zapustil, in greh je tisti škodljivec, ki je v vajno hišo nesrečo prinesel. O stariši! ker vi svojih otrok v kerščanskem redu ne deržite, zato se le božja pravica spolnuje, če vi bridki sad od nesramnih otrok najpred pokušate.

Vprašajte malopridnike in hudobnike, to je razboj-nike, tate, krivoprisežnike itd. vprašajte je v železji in po ječah, kaj vas je na ta žalostni kraj spravilo, kaj vam poštenje vzelo? Kaj vas v železo vkovalo? — ia obstati bodo morali: Greh je tega kriv. Mi smo se lenobi, postopanju in razuzdanemu življenju, tudi krivičnosti vdali, smo po sili ljudem po življenju in blagu segali, zato smo iz človeške družbe sunjeni in od vseh poštenih ljudi zaverženi. — Tako iz greha vedno nič drugega ne izhaja kakor nesreča in težava.

Zdaj bodo mi pa nekteri ljudje ugovarjali: „Vsikdar pa greh vendar nesreče ne prinese; ker znajde se dosti ljudi, ki so skoz greh srečni postali.“ — Morebiti, da si je nekteri s krivico, postavim z goljušjo pri kupčiji in prodaji, bogastva spravil, z zvitimi lažmi k veliki časti prišel; — morebiti, da je ktera deklič z žertvo svoje nedolžnosti v bogat zakon stopila. Ali pa so tudi taki ljudje res srečni? — Vsi zakladi te zemlje, vse vrednosti in visokosti tega sveta ne morejo človeku stalne sreče spraviti. — Živela sta 550 let pred Kristusovim rojstvom dva kralja. Eden je bil Cir, Perzijski kralj, drugi Kres, kralj v Lidiji, oba v jutrovih deželah. Kres je bil zavoljo svojega bogastva na velikem glasu. Enkrat pride k njemu Solon, zelo učen in moder greški mož. Temu pokaže Kres vse svoje zaklade, kupe zlata, srebra, dragega kamenja itd. rekoč: „Ni res, jes sem najsrečnejši na zemlji?“ Modri Solon mu odgovori: „Dokler človek na zemlji živi, ne sme se srečnega imenovati.“ S časoma pride Perzijski kralj Cir z veliko vojsko nad Kresa, ga premaga in ga hoče na veliki versti derv sežgati dati. Kres že na versti zvezan sedi, versta od spodej začne goreti in Kres kliče: „O Solon! resnico si govoril; človek se ne sme srečnega imenovati, dokler na zemlji živi.“ Cir vpraša, kaj je bil Kres govoril. Kresove besede se mu naznanijo. Na to da Cir ogenj hitro pogasiti, ker boji se, da bi tudi njega sreča ne zapustila ter bi sam kateremu močnejšemu protivniku v silne roke ne prišel.

K pravi sreči, dragi kristjani! dohaja mir pravične vesti in zadovoljnost v lastnih potrebah. Od pravične vesti sv. Bernard

pravi: „Dobra vest je kakor blagoslovljena njiva, na kateri vse dobro rodi“; ker tistim, ki Boga ljubijo, vse k dobremu ugaja; — je vert, v katerem pravo veselje raste, je prebitek sv. Duha. Nič ni veselejšega, nič gotovejšega, kakor dobra vest; kdor jo ima, je zadosti bogat. Naj je naše telo kakor koli obteženo, naj nam svet od vseh strani zadeva, naj nas sam hudič straši, — dobra, mirna vest je vsredi vseh nadlog in težav vedno čversta in okovarjena (obvarovana). — Od zadovoljnosti v človeških potrebah pa sv. apostelj Pavelj piše: „Bratje, zadovoljni bodite s tem, kar imate; zakaj sam (Bog) je rekel: Ne bom odstopil od tebe in ne bom te zapustil.“ (Heb. 13, 5.)

Cesta k pravi sreči v tem življenju tedaj je: Po božji volji pri pičem živeti, vedno takih misli biti: Gospod, jes se ves tebi udam, ker te ljubim; jes to hočem, kar ti hočeš, ti boš mi pa enkrat tisto spolnil, kar jes želim. — Prava sreča mora biti taka, da ima obstanek, in da si jo more vsak človek prisluziti; ker Bog je vseh ljudi dobri oče in je za vse nebesa stvaril. Dobro vest imeti pa je vsakemu človeku mogoče, in če le hoče, dobi za njo nebesa. Kdor tedaj nosi v sebi dobro vest, ima zagotovljenje nebes v sebi in le tak je po vsej resnici srečen. Z blagom obložen biti, pa hudo vest imeti, ne more biti nobena sreča; ker vest krivičniku vedno oponaša lagodnost (hudobnost) in zato mora sam sebe zaničevati: O, ko bi nam mogoče bilo v serce nekterega človeka videti, kterega svet za srečnega, razglasuje! Zagledali bi ondi, kako raztergano je krivičnikovo serce od skrivne žalosti, od vestnih grizljejev, od strahu in tesnobe. Videli bi, kako vse njegove misli in želje navskriž segajo, in kako se spomin na njegovo lagodnost (hudobo) med vse dobre misli in med vse dobro naprejšvetje, tudi med molitve, kakor ktero kačje gnjezdo vpleta in vse veselje in vso zadovoljnost opikava in zadušuje. In ko bi nam mogoče bilo videti, kaki križi na skrivnem krivičnike težijo, in kako Bog svoje oči od njih obrača, ne bi jih več med srečne šteli; ne bi jim dobre jedi in hrumečega veselja oponašali, ampak bi rajši svoje oči od njih obračali, ker po Kristusovih besedah so podobni židovskim grobom, ki so zunaj bili snažni in beli, znotraj pa polni zatuhnelega mertvaškega smrada. Tako se sreča lagodnih (hudobnih) ljudi le zunaj velika in poželjeuja vredna vidi, po vsej pravici pa ni drugega, kakor poleg greha za nebesa prazen dim in za pekel gotova nesreča, ker Kristus pravi: „Ložej bo kamela skoz iglino uho šla, kakor krivični bogatec v nebesa.“

Ko bi si pa poleg vseh teh besed nekteri med vami še vendar mislil: „Jes že dosti let živim, pa še nisem ničesa hudega pričakal, ampak poleg moje grešnosti mi je vedno dobro bilo,“ — takemu moram odgovoriti: „Kar ni prišlo, to še utegne priti.“ Sodba osnovana ničesa ne bo zamudila in tvoja kazen, ki se en čas odlaga, se ne bo opustila. Če si ti v grehah še tako vkoreninjen,

da te namreč vest več ne vgrizne, kedar greh doprineseš, o ravno tedaj si najnesrečniši in največega pomilovanja vreden, čeravno se te je do zdaj časna kazen ogibala, ker ni večje kazni za grešnika, kakor je ta, če Bog od njega odstopi in ga pusti brez vsega zadržka v smertno grešnej dremoti naprej živeti, ali z drugimi besedami povedati, če Bog grešnika iz misli pusti. Tak se bode zavrženimi angelji vred za sodnji dan ohranil. — V časih se božja roka s kaznijo dolgo mudi, kedar pa je mera dopolnjena, kedar se božji pravici zadosti zdi, tedaj božja roka z nagloma udari, in joj tistemu, kterega doleti, zveksine je na večne čase pogubljen.

Sklep.

Ljubeznjivi kristjani! ali še imate zdaj po tej moji besedi tako veliko veselje do greha, kakor nekdej? — Dajte se od greha odverniti, dokler vam še čas in božje usmiljenje pripusti, ker v sv. pismu modri Sirah opominja rekoč: „Ne kerči se k Gospodu Bogu nazaj obrniti, in ne odlagaj pokore od dneva do dneva, premisli, da kazen ne bo izostala, ponižaj se v svojem sercu, ker kazen hudobnikom bo červje in ogenj: „červje od vesti za dušo; ogenj zunaj za truplo.“

Zdaj pa z vami danes nimam kaj več govoriti, ampak s svojimi poslušalci vred se moram k tebi, o ljubeznjivi Zveličar, obrniti: Mi vsi te skoz tvoje terpljenje in smert ponižno prosimo, daj nam moč, da se bomo grešnim skušnjavam in grehu samemu terdno protistavili. Naših grehov je pač več kakor naših dobrih del, ali če se ti nas usmiliš, in nas s svojo mogočno roko do vrat nebeškega kraljestva pelješ, tedaj nam je mogoče se zveličati. Po svojem velikem usmiljenju usmili se nas! Amen.

II. pridiga za Binkoštni pondeljek.

(Spisal in govoril Fr. Cvetko, l. 1850.)

To je sodba, ker je luč prišla na svet, in so ljudje bolje ljubili temo ko luč, zakaj njih dela so bila hudobna.“

(Jan. 3, 19.)

Vvod.

Če mi svet pregledamo, moramo se bati, da bode broj na veke pogubljenih večji, kakor broj izvoljenih. To je Jezus Kristus dvakrat očitno na znanje dal, ko je pri sv. evangelistu Matevžu rekel: „Dosti je pozvanih ali malo izvoljenih.“ — in na drugem

kraju: „Pojdite noter“ (v nebeško kraljestvo) skoz ozka vrata, zakaj široka so vrata in prostorna je pot, ki pelje v pogubljenje, in veliko jih je, kateri po njej noter hodijo.“ (Mat. 7, 13.) Od kod pa pride to, da bode tako desti ljudi v pogubo prišlo? Vzrok nam Jezus Kristus v današnjem evangelju razodeva rekoč: „To je vzrok sodbe, ker je luč prišla na svet, in so ljudje bolje ljubili temo ko luč, zakaj njih dela so bila hudobna.“ Luč, ki je na svet prišla, je Jezus Kristus sam, ker sv. Janez o njem piše: „On je bil prava luč, ktera razsvetli vsakega človeka, kateri pride na ta svet“ (Jan. 1, 9.) Tema pa je nevera, kriva vera, in vse grešne zmotnjave. Ljudje so temo bolje ljubili, kakor luč, t. j. oni so krive bogove bolje ljubili, kakor pravega stvarnika nebes in zemlje, so krive vere rajši imeli, kakor zveličansko evangelije Jezusa Kristusa. In zakaj to? Njihova dela so bila lagodna. Njihovi grehi, od katerih niso hoteli odstopiti, so jim namreč pamet tako preobrnili, in serce tako pogubili, da vere na Jezusa Kristusa, ki lagodno življenje prepovedava, ali niso hoteli sprejeti, ali niso hoteli zderžavati. — Kako pa je z nami? Ali se mi vsi smemo zanašati, da bomo zveličani? Ali se morebiti med nami kateri znajdejo, ki se imajo večne pogube bati, če svojega življenja ne poboljšajo? — To vprašanje napolni s strahom moje serce, ker beseda Jezusa Kristusa je strahovita, ki nam pravi: ker ljudje temo bolje ljubijo, kakor luč, ker se rajši k grehom nagibljejo, kakor k pravici in pobožnosti, torej je to tudi vzrok njihove pogube. Ali se med nami ne znajdejo tudi ljudje, ki imajo rajši krivične nauke tega sveta, kakor božje zapovedi in sv. evangelje. Ali niso taki med nami, ki temo bolje ljubijo, kakor svitlobo; ki rajši po noči okoli hodijo, se rajši po noči na grešnih potih in toriških zadržavajo, kakor da bi po dnevi domu šli in doma ostali? In zakaj ljudje temo in noč tako jako ljubijo? Ker so njihova dela lagodna.

Po pravici! tako je, če človek brez potrebe po noči okoli hodi; — če brez potrebe skoz noč izostane, tedaj drugače ni mogoče biti, da lahko zajde, lahko dosti hudega stori;

1. dosti hudega proti Bogu; — 2. dosti hudega proti bližnjemu; — 3. dosti hudega proti samemu sebi.

Božja milost naj pride meni in vam na pomoč; meni, da bi vam zveličansko istino (resnico) povedal; — vam, da bi resnico voljno poslušali, jo v sercu deržali in po njej živeli! Imejte v Jezusovem imenu kratko poterpljenje!

I.

Kdor brez potrebe dostikrat in dolgo, samo iz prevzetnosti po noči okoli hodi, ali brez potrebe dostikrat in dolgo po noči izostane samo zavoljo pijančevanja, kvartanja ali plesa, ta lahko dosti hudega proti Bogu stori, ker po besedah Kristusovih je prva in

največa zapoved: Gospoda Boga ljubiti iz vsega serca, iz vse duše in pameti. Naj pa prevzetni ponočni potepuh pove, naj nečisti pogubnež reče, če on to zapoved spolnuje? Naj nam pokaže, je-li njemu mogoče Gospoda Boga po dolžnosti ljubiti, ker se v take posle zaplete, pri katerih mora na Boga pozabiti, ker radovoljno prestopi, kar je Bog 1. vsem ljudem; 2. posebno pa kristjanom zapovedal.

1. Kakor nam Mojzes pripoveda, ločil je Bog že pri stvarjenju sveta svitlobo od teme; svitlobo je imenoval dan in temo noč. Ker je vsegamogočni razloček napravil med dnevom in nočjo, tedaj se vsi tisti proti božji naredbi pregrešijo, ki noč na dan preobračajo. Dan je od Boga za delo osnovan, noč pa človeku za pokoj. — Kako pa morejo tisti ljudje božjo zapoved spolnovati, kako morejo Boga ljubiti, ki po dnevu ne delajo in po noči pokoja imeti nočejo? — Dalje moramo premisliti, da smo po božji podobi stvarjeni. Bog je, kakor sv. Janez piše, sama svitloba, v njem ni trohe teme. Če torej mi pravimo, da imamo z njim zavezo, pa še zdaj v temi t. j. v grehu živimo, tedaj lažemo in ne učinimo po resnici. — Deca so svojim starišem spodobni in se tudi po njih ravnaajo, tisti pa, ki po noči okoli hodijo in greh doprinašajo, božjo podobo na sebi zatajijo. Bog naš oče, je sama luč ali svetost, če tedaj hočemo mi njegovi pravi otroci biti, moramo dobro ali sveto živeti in se temi ali grehu odpovedati. Kdor noč bolje ljubi, kakor dan; kdor ima svoje misli in želje samo na hudo navernjene, tisti ni božji otrok, ampak hudičev. O kako gerdo ime je to, in kako žalostno dedščino imajo taki pričakovati!

2. Posebno pa se za nas kristjane nepotrebni nočni shodi ne spodobijo. Sv. apostelj Pavelj piše tako kristjanom v mestu Efežu, ki so popred pogani bili: „Vi ste bili nekdaj tema, zdaj pa ste svitloba v Gospodu Jezusu Kristusu; živite torej, kakor deca svitlobe.“ — Pogani so svoje krive bogove zvekšine po noči častili s požrešnostjo, z vsakoverstnimi igrami, s plesom, poprek z vreščečo prevzetnostjo; zato jih sv. Pavelj imenuje tema, svitlobo v Gospodu pa je zove, ker so se kot kristjani takim ponočnim razuzdanostim celo odpovedali. In v svojem listu na Rimljane ravno ta apostelj tako pravi: „Verzimo dela teme od sebe in oblecimo orodje svitlobe. Pošteno živimo, kakor po dne, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v hotljivosti in nesramnosti, ampak oblecite Jezusa Kristusa.“ — Kakor je Kristus delal, tako se tudi za nas spodobi delati. Naš Zveličar pa po noči namreč ni pridigal in ni čudeže delal, razun enkrat na morju za svoje učence, ko so v nevarščini bili se utopiti. Po noči je Jezus navajen bil moliti ter je včasih vso noč molil. In ko bi tisti, ki brez potrebe dolgo v noč izostajajo in po grešni poti hodijo. Drugo nič hudega ne storili, kakor da svojo večerno molitev ali celo zamudijo, ali pa raztrošeno opravijo, je že to zadosti hudega. Če se to v nedeljo ali v svetek zvečer

godi, je premisliti, da tudi noč dohaja k nedelji in k svetku, od kterega božja zapoved pravi: „Ti moraš svetek svetiti“; tudi z zvesto večerno molitvijo ga svetiti. Če se to v delavnik zgodi, kedar se celi dan za svetni hasek dela, spodobi se, posebno zvečer kaj dobrega storiti, in to se zgodi z zvestim opravljanjem večerne molitve. O kako jako bodo enkrat tisti žalovali, ki zdaj po noči in po dne nič dobrega ne prinašajo! kako jako bodo žalovali, pravim, če bode zadnja noč — smertna noč črez nje prišla! Zavoljo svoje vnemarnosti in hmanjosti v dobrem se imajo bati, da bodo v večno noč sunjeni; — utegne namreč črez nje priti, kar sv. evangelje pravi rekoč: „Nemarnega hlapca pa verzite v najteršo temo, tam bo jok in škripanje z zobmi.“

II.

Kdor brez potrebe po noči okoli hodi in dolgo v noč izostaja, tisti se pregreši proti svojemu bližnjemu.

1. On se pregreši proti svojim naprejpostavljenim, kterim je dolžen pokorščino skazovati. Duhovna in svetna gosposka pa prepoveduje nočne shode, nočno potepanje. Cesarska zapoved ostro naročuje, da bi v mestih, terjih in vesnicah ob 10. uri vsi pri pokoju biti morali. Za vse prestopnike te zapovedi so izrečene kazni, in starišem in gospodarjem je naročeno, na svoje podložne paziti, deco in družino od vseh razuzdanosti odvracati. Če hočejo gospodarji in gospodinje, očetje in matere svojo dolžnost storiti, kako jako se sini in hčere, hlapci in dekle pregrešijo, če jim niso pokorni, če zvečer mesto da bi na svojo posteljo šli, odidejo v kerčmo ali na grešne poti.

2. On se pregreši, če je naprejpostavljen in po noči črez red izostaja, proti svojim podložnim. — O kako bi mogoče bilo, da bi dobri nauki hasek prinesli, če naprejpostavljeni očetje in matere, gospodarji in gospodinje sami tisto doprinašajo, kar deci in družini prepovedavajo. Od kod pride v nekterih hramih svaja in kreg, med možem in ženo, kakor od tega, kar eden ali uni črez red v kerčmi zaostaja ter kesno domu prihaja. Deca in družina se nad tem pohujšajo, če ni gospodarja in gospodinje, očeta ali matere pri večerji, če ga ni pri večerni molitvi. Deca in družina imajo s tem izgovor za svojo razuzdanost in po tem lagodnem izgledu storijo: kakor namreč njihovi naprejpostavljeni delo in molitev zamujajo, radi lagodne tovaršije obiskujejo, drug drugega doma zapeljujejo in se v nemar zapeljati dajo, ker v hramu ni varuha in strahovanja. — Stariši in naprejpostavljeni, ostanite radi doma! Bodite posebno po noči doma, da bote pri božji sodbi ložej obstali, kedar vam bo Jezus Kristus rekel: „Daj račun od svojega gospodarstva.“

3. On se pregreši proti verstnikom svojega stana. —

Čeravno ne bi bilo terdih časov, v katerih se mora človek za vsak penez in belič ojstro skerbeti in, kar si pripravi, skerbno varovati, da se reši dolgov pri gosposki in pri drugih; čeravno eden ali drugi nima dece, za katero je zdaj in za prihodnjost skerbeti dolžen; — čeravno ima kdo črez potrebo premoženja, — vendar ni dopuščeno, svojo glešt s požrešnostjo zapravljati. Jezus sam naročuje: „Kar imate črez potrebo, dajajte med siromake.“ Požrešnik in nočni potepuh na tak način greši s svojim življenjem nad siromaki.

On pa se tudi še pregreši nad svojimi sosedmi. Noč mora biti mirna na cestah in na ulicah; — mirna in tiha pri vseh hišah. Pobožni ljudje po noči molijo, mala deca spi, trudni se počivajo, bolniki si zdihavajo; — pač tedaj ni prav, če se s kričem in huškanjem pobožni v molitvi motijo, deca in težaki iz spanja dramijo, in bolniki v nevolji žalijo. Če bote vi trudni ali bolni, bote tudi radi, če bote mir in pokoj imeli. Kar ti nočeš, da bi se tebi zgodilo, ne smeš tudi drugim storiti.

III.

Nekterim moje danešnje podučenje ne bo po volji, ker jih opominjam po noči ne brez potrebe in predolgo izostajati. Ali jes hočem svoje ljubljene ovce pred škodo ovarovati, ker nočno izostajanje in okolihoja prinese kvar na telu, na duši in na poštenju.

1. Na telu. Spanje je človeku ravno tako potrebno kakor jesti in piti. S spanjem se trudni život okrepi ter za delo prihodnjega dneva novo moč dobi. Kdor se po noči ne naspri, temu po dne ni za delo, in kdor malo spi in jako terdno delati mora, počasu tako oslabi, da si sušico in druge bolezni pripravi. O koliko mladih ljudi je zavoljo ponočnih hodov prerano umerlo! Zdravniki sami nam pravijo, da je zrak po noči nezdrav, ker ni tako čist, kakor po dne. In od kod pride pregovor: „Noč je človeku sovražna“? Od tod, ker noč človeka slepi in zapelje. Po noči se lahko na kamnih spodtekne, lahko zajde, v jamo pade in si život potere. Kolikokrat se je že zgodilo, da so se ljudje po noči vtopili, v snegu zmerznili, da so od sovražnikov, ki so na skrivnem na nje čakali, bili ranjeni in zaklani! To se ne bi zgodilo, ko bi po noči doma ostali ali ko bi bili po dnevu domu šli.

2. Na duši. Nič se ložej ne zgodi, kakor da mladina pri nočnih shodih svojo sramožljivost in nedolžnost zapravi. Ali se ne prepričamo tega vsak dan? Da! Naj bo kateri mladeneč kakorkoli voljen, čist in pokoren, ko se začne s razuzdanci po noči shajati, noče več moliti, noče pokoren biti, začne opominjanje svojih starišev, nauke svojih mešnikov in naprejpostavljenih zametavati in zaničevati. Na vsem zaderžanju se mu pozna, da je med zapeljivce prišel in da je v grešne zanjke vlovljen. — Ni več nesreče, ni

veče zgube na svetu, kakor nedolžnost duše in čistost serca zgubiti. Kristus sam tako veli: „Kaj pomaga človeku, ko bi ves svet pridobil, na duši pa kvarjen bil.“ Kaj bo človek dal cennitnejšega mesta svoje duše?

Na poštenju. Nekteri nespametnjaki mislijo, da morajo z nemarnimi tovariši po noči okoli hoditi; mislijo, da je za nje sramota, če po noči niso na vesi; če niso svedoki (priče) vseh prevzetnosti. Ali to so narobe misli. Nočni shodi jemljejo mladim ljudem poštenje. Pravo poštenje mladih ljudi pred Bogom in pred svetom je to: če se pametno in pošteno zaderžijo, če so radi tiho, če skoz dan zvesto in marljivo delajo in se po noči v božjem imenu počivajo. Kakor berž se od mladega človeka reče, da rad po noči okoli hodi in izostaja, je že pri pametnih ljudeh poštenje zgubil. Če se hoče ženiti ali kako službo dobiti, ali če zbeteža (zboli) ali v nesrečo pride, tedaj mu glas o nočnem potepanju dveri zapira in srečo podira. — Zato tebe, moja ljubeznjiva mladina, s prijateljskim vročim srcem prosim, izogiblji se nočnih shodov. Ti se včasih vsled krive vere nočnih duhov bojiš; ali jes ti istinito povem, katerih duhov se imaš po noči najbolje bati. Boj se duha nečistosti, duha pijanosti, duha razuzdanosti; boj se tistega duha peklenške teme, ki po besedah sv. Petra kakor rjoveč oroslan okoli hodi in išče, koga bi požerl. Ne hodi nikam po noči; po delu in po večerji idi na svojo postelj, priporoči se Bogu in svojemu angelju varuhu in pod to obrambo se prepusti sladkemu spanju. — Vse pa vas opominjam: Premislite, da bode v večnosti samo eden dan in samo ena noč. Nepretergan dan, večna luč bo pravičnim v nebesih svetila, ali najterša tema, kjer bo joč in skripanje z zobmi, čaka v peklju na tiste, ki lagodno živijo in brez pokore iz sveta grejo. Naprejpоставljeni, zabranjajte greh! podložni pa si radi opominjanje k sercu vzemite, tedaj bo mir, zadovoljnost, sreča in zveličanje k nam prišlo. Amen.

Pridiga za praznik presv. Trojice.

(Kaj nam je danes premišljevat? gov. J. A.) *Praga 1922*

Welsanc 1/II 90
v Topol 8/6 879

Učite vse narode, in keršćujte jih v imenu Očeta, in Sina, in svetega Duha.“
(Mat. 28, 19.)

Topolovac 28/5/99

V vod.

sv. Trojice
Skrivnost, ki jo cerkev danes obhaja, je tako visoka, da je s svojo pametjo nismo vstanu zapopasti. Toliko bolj se moramo ponižati, moramo svojo slabost spoznati, in mogočnost božjo hvaliti, ktere razumeti nismo vstanu; zadosti nam mora biti, da je Jezus

Kristus to resnico učil, kakor ravno v današnjem evangeliju pravi: „Pojdite, in učite vse narode, in kerščujte jih v imenu Očeta, in Sina, in sv. Duha.“ Čeravno pa naša sv. vera take resnice v sebi zapopada, katerih človeška pamet ne more razumeti, vendar so, če jih premišljujemo, tudi za nas podučljive. Tudi v skrivnostih naše vere so nauki za nas zapopadeni, naša dolžnost torej je tudi te skrivnosti tako premišljevati, da našim dušam v zveličanje služijo. Zato hočemo danes, ko to največjo skrivnost obhajamo, se učiti:

Kaj da imamo danes premišljevati, ako hočemo praznik presv. Trojice prav praznovati? Pripravite se!

Razlaga.

Danes moramo tiste resnice premišljevati, na ktere nas naša mati kat. cerkev pri obhajanju današnjega praznika spominja. Ona nas današnji dan spominja na Boga Očeta, ki nas je stvaril, na Boga Sina, ki nas je odrešil, na Boga sv. Duha, ki nas je posvetil; spominja nas torej na stvarjenje, odrešenje in posvečenje. Te tri dobre, hoče ona, da bi danes premišljevali in spoznali, in se večnemu Bogu za nje zahvalili, ker to so največji darovi in skrivnosti, ktere so nam bile razodete. Pa kakor je skrivnosti poln današnji praznik, tako tudi te tri resnice: stvarjenje, odrešenje, posvečenje. To nam je premišljevati, in za to se zahvaliti, kar nam je od te velike skrivnosti v sv. pismu po Jezusu Kristusu in po aposteljih razodeto.

1. Stvarjenje. Od tega nam sv. pismo pove, da v šestih dneh je Bog vse vstvaril, in da sedmi dan je počival. Sv. pismo nam naznanja imenitnost človeka, da je po božji podobi vstvarjen, nam pove, da vse je za človeka stvarjeno: zemlja, in ribe v morju, in ptice pod nebom, in vse živali, ki se gibljejo po zemlji, in vse zelišča na zemlji. Vse oznanuje čast božjo, in je v naš prid stvarjeno.

Glejte, to nas uči stvarjenje, prva resnica!

Kaj se nam je iz te resnice učiti, in kako moramo Bogu za stvarjenje sveta hvaležnost skazovati? Bog je šest dni delal, sedmi dan pa počival, t. j., jenjal stvariti. Iz tega se nam je učiti, da moramo tudi mi šest dni pridni biti, in pridno spolnovati dolžnosti svojega stanu, sedmi dan pa je dan počitka za vse ljubi, ta dan moramo v božjo čast obračati, ker je dan Gospodov, ker ta dan si je Gospod sam izvolil; zato nam mora ta dan svet biti, da se vseh hlapčevskih del zderžujemo, da se greha varujemo, Boga častimo in za svojo dušo poškerbimo.

Slišali smo, da nas je stvaril po svoji podobi. O zato skerbimo to podobo ohraniti! Smo pa to podobo s smertnim grehom zamazali in onečedili, skerbimo, da jo s solzami resnične pokore

zopet operemo! Varovati se tudi moramo, da podobe božje pri drugih ne zamažemo, kar bi se zgodilo, ko bi jih v greh zapeljali.

Vse reči ima človek od Boga v oblasti, da jih sme v svoj prid obračati, pa to še mora po božji volji goditi. Mi se moramo stvarjenih reči tako posluževati, da ne bomo Boga žalili. Kdor božje dari napak obrača, kdor postavim vino v se vliva, da pamet zapravi, ali kdor z živalmi neusmiljeno ravna, ta se zoper stvarnika pregreši. Zdihujmo večkrat črez dan s hvaležnim srcem k Bogu, kedar sad pobiramo ž njiv ali dreves, ali kedar kake druge božje dobrote uživamo.

2. Odrešenje. Bog je pervima človekoma precej po stvarjenji zapoved dal, da od vseh dreves v paradižu smeta jesti le od enega sadu, Bog ga je imenoval „drevo spoznanje dobrega in hudega“, ne smeta jesti; če bota jedla, bota morala umreti. Perva človeka sta pa to zapoved prelomila, in Bog bi nju bil zato lahko na vekomaj zavergel, toda Bog se je grešnega človeka usmilil, in jima Odrešenika obljubil. In tega Odrešenika je poslal pred več ko 18 stoletji, in ta je druga božja osoba, edino-rojeni Sin božji, Jezus Kristus. Jezus je človek postal, je 33 let vidno po zemlji hodil, in je posledajič, da je pravici božji zadostil, nas greha in večnega pogubljenja odrešil, in nam večno zveličanje zadobil, na križu za nas terpel in umerl, je postavil zakrament sv. kersta, da smo v njem očiščeni izvirnega greha, da so nam odpuščene časne in večne kazni, in da postanemo otroci božji in dediči nebeškega kraljestva. Je postavil zakrament sv. pokore, v katerem zadobimo odpuščanje grehov, če smo tako nesrečni bili, da smo po sv. kerstu spet grešili, je postavil vse druge sv. zakramente, da se ložej zveličati zamoremo . . . Jezus nas je učil sam, nam zapustil zgled, kako da živeti moramo, in poslednjič je za nas na križu terpel in umerl, da bi mi živeli in rešeni bili večne smerti.

Kako se moramo hvaležni skazovati za vse te dobrote?

a) Če gnado, ki smo jo pri sv. kerstu zadobili, ohranimo, in belo oblačilo nedolžnosti neomadeževano pred sodni stol božji prinesemo.

b) če se sv. zakramentov večkrat poslužimo, in se k njim prav pripravljamo;

c) če se Jezusovih nauk zvesto držimo; živimo

d) če ž njim voljno terpimo, in se tako njegovega terpljenja vdeležimo;

e) če grehu in hudobnemu svetu odmerjemo, — le tako se bomo Bogu za neskončno veliko dobroto odrešenja hvaležni skazovali.

3. Posvečenje. Od tega nam sv. pismo pove, da nas sv. Duh posvečuje, t. j. nas očisti grehov, in posvečujočo gnado božjo v nas vlije, tisti čeznatorni dar božji, po katerem otroci božji in dediči nebeškega kraljestva postanemo. To posvečenje sv. Duh dela v nas najprej pri sv. kerstu, in če smo po sv. kerstu posve-

čujočo gnado božjo s smertnim grehom zgubili, nam jo v zakramentu sv. pokore spet podeli, in kolikorkrat druge sv. zakramente vredno prejmemo, se gnada sv. Duha in naše posvečenje v nas pomnožuje. Sv. Duh dela, da Boga ljubimo, njegove zapovedi deržimo, in da se torej posvetimo. Zato se imenuja posvečevavec.

Sv. Duh nas uči. Vse resnice, — ktere so preroki v stari za-vezi, in aposteljni v novi oznanovali, — ali nam zapisane zapustili, vse so prav za prav od sv. Duha, zakaj sv. Peter pravi: „Od svetega Duha navdihnjeni so govorili sveti možje božji (preroki)“ (II. Pet. 1, 21.) Ko je Jezus od svojih učencev slovo jemal, jim je rekel: Jes bi vam imel še veliko povedati, pa zdaj ne morete nositi; kedar pa pride Duh resnice, on vas bo vso resnico učil, in vas vsega opominjal, karkoli sem vam zapovedal.“ — In on naj pri vas ostane na vekomaj.“ Kakor je tedaj Kristus, Sin božji, bil prvi kerščanski učenik, tako je in ostane Bog sv. Duh, učenik kristjanov na večne čase, do konca sveta. Kar torej berete v sv. pismu, v evangeliju, v katekizmu ali v drugih dobrih bukvah; kar slišite v pridigi, v kerščanskem nauku, ali pri spovedi, — vsi ti nauki pridejo od sv. Duha. Vi imate včasih dobre misli, vaše serce in um je razsvitljen, da spoznate, kako gerd da je greh, kako lepa da je čednost, — vse te razsvitljenja pridejo od Duha resnice, od sv. Duha, „kteri vas uči vso resnico“.

Sv. Duh nas to laži v vseh nadlogah tega revnega življenja. Kako so bili aposteljni boječji, dokler niso sv. Duha prejeli! Ko so pa binško nedeljo sv. Duha prejeli, bili so serčni, da se celega sveta niso bali: veseli so bili, in so si še v čast šteli, da so bili zavoljo Jezusovega imena zaničevani, preganjani, mučeni in umorjeni. In od kod so mučenci in mučenice, in toliko tavžent in tavžent svetnikov v nadlogah in boleznih in v smerti dobivali poterpežljivost, tolažbo, moč in stanovitnost? Le od nebeškega tolažnika.

Sv. apostelj Pavelj tudi pove, „da Duh z neizrekljivimi zdihljeji prosi za nas“ (Rimlj. 8, 26.). To je, kakor cerkveni učeniki razlagajo, Sv. Duh nam pomaga prositi, on dela s svojo gnado v nas, da močno, stanovitno in z zaupanjem k Bogu molimo. Molitev, s ktero od Boga vse zadobimo, kar je dobro, je tudi dar sv. Duha.

Kako se pa Bogu sv. Duhu hvaležni skažemo za njegove dobrote?

a) Če posvečujočo gnado božjo, ki smo jo pri sv. kerstu prejeli, in ki je več vredna, kakor zlato in srebro celega sveta, skerbno ohranimo; če smo pa toliko nesrečni bili, smertno grešiti, ne odlašajmo, zakrament sv. pokore prejeti, da si posvečujočo gnado božjo spet pridobimo.

b) Če sv. Duha ubogamo, in po naukih, ki od njega pridejo, živimo.

c) Če v žalosti, v nadlogah in bolečinah z zaupanjem k sv. Duhu kličemo,

d) Če pred molitevjo sv. Duha na pomoč pokličemo, in smo pazni na to. Kar sv. Duh v molitvi na naše serce govori.

Sklep.

Glejte, tako moramo te resnice premišljevati, in te skrivnosti v svoj prid si obračati, ki jih ne razumemo. In tako bomo prid za svoje duše zadobili, in praznik presv. Trojice prav praznovali. Amen.

Pridiga za II. pobinkoštno nedeljo.

(Spisal in govoril Fr. Cvetko, l. 1850.)

„Neki človek je napravil veliko večerjo, in jih je veliko povabil.“ (Luk. 14, 16.)

Vvod.

Jezusa je nek žlahten mož na obed povabil. Zveličar je prišel, je bil pri mizi vesel in prijazen in je tudi vodeničnega človeka ozdravil. Vesele besede in prijazno zadržanje Jezusa Kristusa je tudi druge goste vesele napravilo in eden gostov je na glas zaklical: Kako veselje še le bo, kedar bomo v božjem kraljestvu obedovali! Pri tej priliki je Jezus to povedal, kar nam današnje evangelje pravi, namreč: Bog ljudem pripravlja v nebesih veliko veselje, ali ljudje se za-nj nočejo truditi, najdejo vsakoverstne zapreke ali napote in imajo vsakoverstne izgovore. — Jezus Kristus pa je že na zemlji za vse ljudi pripravil žlahtno jed; postavil je namreč zakrament sv. rešnjega Telesa, naj bi naše duše k večnemu življenju hranil, in postavil je tudi daritev sv. meše, naj bi imeli veden spomin na njegovo terpljenje in njegovo smert. Ali kako se ta spomin pri sv. meši obhaja? Ne s tako dostojnostjo in ponižnostjo, kakor je dolžnost; ne s tako poželjivostjo, kakor se je godilo pri prvih kristjanih. Pri njih je v cerkvi bila čuti sama molitev; oni so bili tako željni, daritev sv. meše v cerkvi z mešnikom vred obhajati, da so daljne pota storili in se jokali, če jim ni bilo dopuščeno v cerkev iti, in so ostro pokoro delali, samo da so se vredne napravili pri sv. meši biti. Oni so bili pri sv. meši tako ponižni, da se je njihovo skrušeno serce iz vsega zadržanja očitno svetilo. Meni se torej zdi, da je potrebno vam o sveti meši nauk imeti; zato vam hočem razložiti

1. Kaj imamo pri sv. meši storiti?
2. Česa se imamo ogibati?

Vse, kar bom povedal, bode vam v zveličanski hasek, zatorej pazite v imenu Jezusa Kristusa! Poprej pa vas prosim za kratko poterpljenje.

I. del.

Kaj imamo pri sv. meši storiti?

1. Mi moramo seboj prinesti pobožno serce, t. j. serce, ki je edino na Gospoda Boga naravnano, v katerem nič drugega ne živi kakor Bog; serce, ki je od ljubezni božje pregreto; serce, ki edino Bogu dohaja in ki se je v cerkvi od vsega drugega sveta odtergalo.

2. moramo seboj prinesti pravo vero t. j. vero, ki je terdno prepričana, da se pri tej sveti daritvi kruh in vino v meso in kri Jezusa Kristusa preoberne; ker Jezus Kristus je pri zadnji večerji čez Kruh rekel: To je moje Telo; — in čez vino, to je moja Kri. — Mi moramo dalje terdno verovati, da se Kristus pod podobo kruha in vina kakor Bog in človek nebeškemu Očetu daruje.

3. Mi moramo pri sv. meši imeti strah in tej sveti skrivnosti čast skazati. V starem testamentu je Bog židovom zapovedal, da bi se tisti sv. škrinji, v kateri so bile božje zapovedi na dvema tablama shranjene, morali s trepetom bližati, s tem bolje še se spodobi, da kristjan današnji dan pri sv. meši v sercu strah občuti ter v svojem zadržanju sv. skrivnosti čast skazuje.

4. Pri sv. meši moramo biti skesanega serca in se k pravi pokori nagibati. Zato mešnik sv. mešo začnejo z obudanjem popolne grevenge (kesa) in z njimi bi morali kes vsi tisti obuditi, ki se pri sv. meši znajdejo. — V starinskih časih je vse ljudstvo pri sv. meši odgovarjalo in tudi kes na glas molilo. Današnji dan odgovarja samo tisti, ki pri meši streže, ali vsi nazoči morajo na tibem za njim kes obuditi. Ta kes pa ne sme biti samo šepetanje s čubami (ustnicami) ali zunanja ceremonija, ampak mora biti prava znotrajna bolečina čez vse doprinešene grehe. — Sv. evangelije nam pravi; da je očiten grešnik v Jeruzalemski tempelj prišel. Od daleč je stal in si ni upal k nebesom pogledati ampak na svoje persi je terkal, rekoč: „Bog, bodi meni grešniku milostljiv.“ Vsak, ki je v cerkvi tako skesanega serca, je Bogu všeč. On gotovo dobi, kar prosi. Da! nobenega skesanega grešnika Jezus Kristus ne zaverže, kedar se sv. meša služi. — Dizmas je Kristusom vred na križu visel ter ga s kratkimi besedami poprosil: „Gospod, spomni se me, ko prideš v svoje kraljestvo; in takoj dobi odgovor: „Še danes boš z meno v paradizu.“ Pri sv. meši se ne potolaži samo jeza Gospoda Boga, ampak on grešniku tudi milost pokore podeli ter mu največe grehe odpusti.

5. Kdor hoče s haskom (pridom) biti pri sv. meši, mora primerno moliti. — Vsakemu kristjanu je pripuščeno po svoji volji moliti. Ali ena molitev je, ki se za sv. mešo posebno spodobi, namreč premišljevanje Kristusovega terpljenja in njegove bitke smerti, ker Jezus je naročil, ko je pri zadnji večerji sv. mešo postavil: „To storite v moj spomin“. Ljubljene kerščanske duše! premišlujte pri sv. meši, kaj je Jezus za nas storil in terpel, da bi nas odrešil in zveličal. Zahvalite se mu za njegovo ljubezen, nasledujte njegove lepe izgledе, deržite njegove nauke, varujte se greha, ki je bil vzrok Kristusove muke. Če hočete imeti izgled pravičnih duš in vedeti, kako se morate pri sv. meši zadržati, pogledajte na Devico Marijo, na apostola Janeza, na Marijo Magdaleno in druge žene, ki so na veliki petek Jezusu, ki je težek križ nesel, na goro Kalvarijo pert posodile, ga s pomilovanjem gledale, ko je na križu visel, dokler ni umerl in se pobožno njegovega pokoja udeležile. — Premislite, kake bolečine so te sv. duše občutile, priklenite svoje misli in želje k njihovim mislim in željam, prosite, naj v nebesih za vas molijo, da bi vi Jezusa pri sv. meši ravno tako ljubiti in častiti zamogli, kakor so ga one na gori Kalvariji ljubile in častile.

II. del.

Česa se imamo pri sv. meši ogibati?

1. Moramo se varovati, da s kakim smertnim grehom k sv. meši ne pridemo. — Spomnite se na tistega gosta, od kterega nam sv. evangelje na 19. nedeljo po binkoštih pripoveduje, da ni imel gostovanjske oprave. Kralj mu reče: „Priatelj, kako si notri prišel brez gostovanjskega oblačila? On pa je obmolknil. Tedaj zapove kralj svojim hlapcem rekoč: „Zvežite mu roke in noge in verzite ga v najtemnejšo temo, tam bode jok in klepet z zobmi.“ — Mi vsi znamo, da je naša gostovanjska oprava čista vest in posvečujoča milost božja, s katero mora naša duša obdana biti, če se hoče Bogu dopasti. Kdor ima na sebi smerten greh, tistemu manjka gostovanjsko oblačilo — milost božja, in brez te je človek sovražnik božji. — Ko bi Jezus Kristus smertnega grešnika pri sv. meši vprašal: Prijatelj! kako si sem prišel brez gostovanjskega oblačila? Kako se podstopiš priti k daritvi mojega Telesa in moje Kervi, ker skoz svoje grešno življenje mojo muko ponavljaš? — on bi tudi obmolknil in si ne bi upal odgovoriti, in tudi njemu bi se bilo bati, da bi ga Kristus ojstro kaznoval. Judežu Iškarijotu nič ni hasnilo, da je bil pri zadnji večerji. Ker je smerten greh v svojem sercu nosil, zato je bil zaveržen. Toraj, kdor hoče od svete meše pravi hasek imeti, mora razun gorej imenovanih potreb tudi brez smertnega greha k njej priti.

2. Se moramo varovati, da med sveto mešo no-

benega greha ne storimo ne s telesom in ne z dušo. — „Moja hiša je hiša molitve“, je Jezus tistim rekel, ki so v Jeruzalemskem tempelju na nepošteni način take reči prodavali, ktere so k židovskim daritvam potrebne bile. Če so tisti, ki v Jeruzalemskem tempelju niso molili, ampak posvetne posle opravljali, tako ojstrega grajanja, in kakor nam sv. evangelje pravi, tudi telesne kazni vredni bili, tedaj si mislite, kako vi svojega Zveličarja razžalite, če se v njegovi hiši, v sveti cerkvi, nepošteno zaderžite, in med sveto mešo, mesto da bi molili, smehe tirate, šepečete in prevzetujete. — Ko bi vi na gori Kalvariji bili, kedar je Jezus Kristus svojo drago kri točil, in bi bili videli tiste, ki so se tam Zveličarju v lice posmehovali, njega z besedami žalili, in mu s takim zaderžanjem terpljenje povečevali, vi bi rekli: ti ljudje so malikovalci in okornega serca neverniki. Ravno tako se meni zdijo kristjani, ki se v cerkvi nepošteno zaderžijo. Oni zatajujejo svojo vero, in so enaki tistim židovskim hlapcem, ki so nedolžnega Jezusa s ternjem kronali, njemu na sramoto rudeč plajšč oblekli, v roke mu mesto kraljevske palice spiraveto terstiko dali, na sramoto pred njim poklekovali, in ga pozdravljali rekoč: Pozdravljen bodi židovski kralj! — Tako delajo kristjani, ki se v cerkvi nepošteno zaderžijo, vse na sramoto Jezusu Kristusu, kterega z grebi zaničujejo.

Sklep.

Ljubljeni kristjani! premišlujte še poleg tega, kako pohujšanje davate sokristjanom s svojim nepoštenim zaderžanjem. Pohujšanje pa je velik greh in tudi veliko kazen dobi. Kore, Daton Abiron, ki so ljudstvo proti Bogu šuntali, so pohujšanje davali — in zemlja je zinila, kder so stali ter nje požerla. Ali se vi pohujševalci cerkveni tega ne bojite? Sv. Bernard pravi: „Prevzetni angeljci zato niso usmiljenja dobili in so na večne čase v pekel zaverženi bili, ker so na najsvetejšem torišči v nebesih grešili.“ — Najsvetejše torišče na zemlji je cerkev; kdor v njej prevzetuje, kdor se v njej nepošteno zaderži, tistemu se je bati, da pri Bogu Očetu ne bo nobenega usmiljenja našel. Zato vas opominjam in v Kristusovem imenu prosim: Premislite, da v cerkvi pred živim Bogom stojite, da se tam daritev doprinaša, ki našo dušo zveliča in blagoslov po zemlji razširja. Bodite tedaj poštenega zaderžanja in se izogibljite vsakega greha. Amen.

Pridiga za III. pobinkoštno nedeljo.

Topolovac 11/6 93
Kopriva 20/6 09
V. Vragi 1922

„Ta grešnike sprejema in je ž njimi.“
 (Luk. 15, 2)

V v o d.

Kristus, naš Gospod in Zveličar, je na svet prišel, da bi vse ljudi odrešil in zveličal, ter resnično srečne stóril. Ravno zavoljo tega je bolnike ozdravljaj, žalostne tolašil, nevedne podučeval, in clo grešnikom milost in usmiljenje skazoval. Ljubeznjivo jih je sprejemal, prav prijazno ž njimi ravnal, in kakor smo v današnjem svetem evangeliju brali, je clo obedoval ž njimi, da bi jih bil tem lagleje in tem gotoveji pripravil na pot pokore in poboljšanja.

Tolika ljubezen Jezusova je mogla pač res vseč biti vsakemu poštenemu človeku, le nevoščljivim pismarjem in hinavskim farizejem ni bila po volji.

Sveto evangelije pripovednje, in pravi: „Tisti čas so se colnarji in grešniki Jezusu približali, da bi ga poslušali.“ Colnarji ali cestninarji so bili pri Judih taki ljudje, ki so col ali cestnino od Rimljanov za drag denar v najem jemali, po tem pa so, da bi se nekoliko odškodovali in da bi obogateli, ljudem delali mnoge krivice, ter pobirali ali višejo cestnino, kakor jim je šla, ali pa so tergovcem kar po sili jemali njih blago. Ravno zato so jih Judje silno sovražili. In nekteri izmed njih si res niso zaslužili nič boljšega; tisti namreč, ki so uganjali take krivice, niso bili nič boljšega vredni memo zaničevanja.

Enaki cestninarji in mnogi drugi grešniki, kteri pa vendar le še niso bili popolnoma terdovratnega in oterpnjenega serca, so se približali našemu Gospodu Jezusu, da bi poslušali njegove zveličanske nauke. Nekteri izmed njih so ga še clo na obed vabili, da bi Jezusa tem dalj časa med seboj imeli in ga tem lagleje poslušali. Jezus je ves ljubeznjiv k njim prišel, je ž njimi obedoval, da je s tem imel tem lepšo priliko, jih podučevati in na pravo pot ravnati. „Ni treba zdravnika zdravim, ampak bolnim,“ je rekel, (Mat. 9, 12.) in je še pristavil: „Sin človekov je prišel iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega.“

Hudobni pismarji pa in hudovoljni farizeji, ko so videli Jezusovo prijazno in ljubeznjivo obnašanje do grešnikov, „so godernjali, rekoč: Ta grešnike sprejema in je ž njimi.“ S tim so hotli to le na znanje dati: Ta le Jezus nikakor ne more velik prerok biti, še manj pa Bog. Ko bi bil res prerok ali pa še clo Bog, bi gotovo s temi zaverženimi grešniki ne imel tolikanj prijazne obhoje, še manj pa,

da bi ž njimi jedel in pil. Tako tedaj so grajali nad Jezusom to, kar bi bili imeli hvaliti.

Ko je Jezus zaslišal to nevoščljivo in hudobno govorjenje pismarjev in farizejev, opravičeval je svoje djanje ravnanje s tem, da jim je povedal dve milo lepi priliki:

Najpoprej jim je povedal to priliko, rekoč: Kteri človek izmed vas, ako ima sto ovec, in eno izmed njih zgubi, ne popusti devet in devetdeseterih v puščavi, in ne gre za zgubljeno, dokler je ne najde? In kedar jo najde, zadene jo vesel na svoje ramē. In ko pride domu, pokliče prijatlje in sosede, in jim reče: Veselite se z menoj, ker sem našel svojo zgubljeno ovco.“

Judje so se zraven poljedeljstva pečali tudi z ovčjo rejo, in so seosebno unkraj Jordana na goratem travnatem svetu redili obilne čede ovec. Ravno zato je bila pa tudi prilika od zgubljene ovce res prav primerna prilika. S to priliko je hotel Jezus to le povedati: Kdo zmed vas, vi pismarji in farizeji! ako bi bil ovčar, in bi izmed svojih sto ovec eno zgubil, bi ne popustil unih 99 nekoliko časa na paši, ter bi šel za zgubljeno in bi je skerbno ne iskal, dokler bi je ne našel? In kdo zmed vas bi se iz serca ne veselil, kedar bi našel svojo zgubljeno ovco? — Ako se pa vi tolikanj trudite, da bi našli svojo revno zgubljeno ovco, zakaj pa meni za zlo jemljete, ter mi očitujete, ako se trudim, na pravo pot ravnati in v večno zveličanje pripraviti grešnike, ki so stvarjeni po božji podobi in namenjeni za večno življenje? In ako vam borna zgubljena ovčica, kedar jo najdete, prizadene tolikanj veselja, bi mar mene, ki sem prišel iskat, kar je bilo zgubljenega, ne veselilo, ako na pravi pot pripravim kakega grešnika?

„Povem vam“, govori Jezus na dalje, da tako bo v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, kteri se spokori, kakor nad devet in devetdesetimi pravičnimi, kteri ne potrebujejo pokore.“ — Te besede Jezusove niso tako umeti, kakor bi spokorjeni grešnik Bogu ljubši bil in prijetniši, kakor pa nedolžen človek, ki se nikdar ni hudo pregrešil. Jezus je tukaj le po človeško govoril zato, ko se človek zgubljenega, pa zopet najdene reči vse bolj veseli, kakor pa kake druge reči, ktero je vedno v mirnem posestvu imel.

Na dalje je Jezus svoje ravnanje opravičeval še z drugo priliko, rekoč: „Ali ktera žena, ki ima deset denarjev, ako en denar zgubi, ne prižge luči in ne pomete hiše, ter ne išče skerbno, dokler ga ne najde? In kedar ga najde, pokliče prijatljice in sosednje, rekoč: „Veselite se z menoj, ker sem našla denar, kterega sem bila zgubila. Tako, vam povem, bo med angelji božjimi veselje nad enim grešnikom, kteri se spokori.“

V tej priliki primerja samega sebe ženi, ktera deset denarjev ima, in kedar enega zmed njih zgubi, ga skerbno išče, dokler ga ne najde. In kedar ga najde, ima nad tem veliko veselje. Ravno kakor žena svojega zgubljenega denarja, išče tudi Jezus zgubljenih

grešnikov. In kakor se žena s svojimi prijateljicami vred veseli najdenega denarja, veselijo se tudi vse nebesa najdenega ali spokornega grešnika: Veseli se Bog Oče, ki ga je vstvaril po svoji podobi; veseli se Bog Sin, ki ga je odrešil s svojo kervjo; veseli se sveti Duh, ki ga posvečuje, in samemu sebi stanovanje pripravlja v njegovem srcu; veselijo se vsi angelji in svetniki, ko vidijo, da se njih število množi in da se zasedajo sedeži, s katerih so bili pahnjeni zaverženi angelji.

Nauki:

1. S tema dvema prilikama, v katerih nam na znanje daje, da ravno tako skerbno išče Jezus zgubljene duše grešnikov, kakor skerbno išče pastir svoje zgubljene ovce in žena svojega zgubljenega denarja, nam Jezus zopet na znanje daje svoje neskončno usmiljenje do grešnikov, in nas tedaj uči, da noben grešnik ne sme obupati nad božjo milostjo, ko bi tudi toliko grehov imel, kolikor ima las na glavi (Jan. 6, 37.). Bog je vsigdar pripravljen, v svojo milost sprejeti clo največega grešnika (Ezechiel 33, 11.). To tolaživno resnico nam že od nekdanj oznanjuje in poterdjuje sveto pismo: Kakor hitro sta Adam in Eva obžalovala svojo nepokorščino, usmilil se ju je Bog in jima je Odrešenika obljubil. (I. Mojz. 3.) — Kakor hitro je kralj David spoznal svojo krivico, ter rekel ves skesan: „Grešil sem zoper Gospoda, potolažil ga je prerok Natan s tem, da mu je v božjem imenu napovedal odpuščenje (II. Kralj 12.). — Kakor hitro se je kralj Manase skesal svojih hudobij, mu je Bog zapustil, in ga zopet postavil na kraljevi stol (IV. Kralj. 20.). — Kakor hitro je cestinar ves skesan udaril po svojih persih, šel je opravičen na svoj dom. (Luk. 18, 14.) Kakor hitro so Magdalena, Peter in Pavelj, Cahej in mnogi drugi grešniki iz serca obžalovali svoje grehe, jih je Bog po svojem neskončnem usmiljenju spet za ljubo imel. (I. Tim. 1, 15.)

Toda zvesto si v spominu ohranite, ljubi moji! da so vsi ti grešniki, od katerih govori danešnje sveto evangelje, bili pravi, resnični spokorniki, ki so svoje hudobije spoznali, se jih iz serca kesali, in so se posihmalo skerbno varovali slehernega greha in sleherne grešne prilóžnosti, in so bili pripravljene, rajši umreti, kakor kdaj več grešiti. Le samo taki skesani in spokorni grešniki se smejo zaupljivo zanašati na božje usmiljenje!

2. Iz danešnjega svetega evangelja se od Jezusa učimo, kako se moramo obnašati do grešnikov, ter do svojega grešivšega bližnjega.

Pametno in previdno, in še clo potrebno je, ogibati se hudobnih ljudi, kedar bi nam utegnili obhoja ž njimi nevarna biti za naše zveličanje, in kedar bi ne bilo nobenega upanja, da bi zamogli ž njimi kaj dobrega opraviti. Zatoraj opominja kralj David rekoč:

„Ne serdi se nad hudobnimi,“ ter se ž njimi ne pečaj. (Ps. 36, 1.) In modri Sirah (13, 1.) pravi: „Kdor se smole dotika, se ž njo umaže; in kdor se peča s prevzetnežem, se bo prevzetnosti navzel.“

Kedar pa zamoremo brez nevarnosti poboljšati kakega hudobneža s svojim prijaznim obnašanjem do njega, je naša obhoja ž njim pametna in uterjena v zahtevanju naše svete vere in v zgledu Kristasovem. Sveto pismo pravi: „Vsakteremu je zapovedal, za bližnjega skerbeti.“ (Sir. 17, 12.)

Sovražiti ne smemo nobenega grešnika. Greh in pregreho moramo sovražiti, grešnika pa moramo ljubiti. In ako s svojim prijaznim obnašanjem grešnika ne zamoremo na pravo pot pripraviti, pa vsaj molimo zanj, kakor je molila sveta Monika za svojega hudobnega sina Avguština. Zakaj kdor ali s svojim prigovarjanjem ali s svojo molitvejo grešnika na pot pokore in poboljšanja pravi, opravi s tim prav zasluživno in Bogu močno dopadljivo dobro delo. „Bratje moji!“ piše sveti Jakob (5, 19, 20): „ako kdo zmed vas zaide od resnice, in ga kdo verne; naj ve, da, kdor grešnika verne od njegove krive poti, bo rešil njegovo dušo smerti, in pokrnil veliko število grehov.“

Ljudje to za veliko reč imajo, ako je kdo ob ognju ali povodnji iz smertne nevarnosti rešil enega ali drugega človeka. In res je to vse hvale vredno dobro delo. Toda kaj je časno življenje proti večnemu življenju! Kaj je časna smert proti večni smerti? Še toliko ne, kolikor je en sam trenutlej proti celi večnosti. In „iz pekla nič več ni rešenja,“ je rekel bogoljubni Job (7, 9).

Od te resnice do dobrega prepričan sveti Ignacij ni jenjal, prigovarjati svetemu Frančišku Ksaveriju, dokler ga ni pripravil k pokori in poboljšanju. S tim sveti Ignacij ni le samo dušo Frančiškovo rešil večnega pogubljenja, ampak je tudi deležen postal vseh dobrih del, ki jih je storil sveti Frančišek.

3. Ako je v nebesih res večje veselje nad enim samim grešnikom, kateri se spokori, kakor nad devet in devedesetimi pravičnimi, ki ne potrebujemo pokore, zamoremo iz tega posneti, kako veliko ceno da človeška duša ima. Ravno zavoljo tega so se že od nekdej bogoljubni misijonarji podajali med neverska ljudstva, da bi med njimi oznanovali svetega evangelija zveličanske nauke, in jih spreobračali k sveti veri Jezusovi. Pri tem svetem delu jih ni vstavljala nobena nevarnost ne po kopnem ne po mokrem, jih ni zadrževala nobena težava in nobeno terpljenje. In kedar so jih njihovi prijatliji odvracevali od tega bogoljubnega opravila, in jim pred oči postavljali, da ne bodo dosti opravili, so jim močnodušno odgovorili, rekoč: „Ako tudi le enega samega človeka spreobernem, in nič več ne, je obilno poplačan ves moj trud.“ — „Da, res je,“ pravi sv. Gregor, „Bogu ni noben dar tako prijeten, kakor prijetna mu je gorečnost, mu duše pridobivati.“

4. Iz tega se moramo učiti, da posihmalo tem bolj obrajtamo

in v časti imamo svojo dušo. „V pohlevnosti ohrani svojo dušo, in daj jej čast po njeni vrednosti,“ opominja sveto pismo.“ (Sir. 10, 31.)

Dvoje očeš imaš, ljubi kristjan! in dve roki in dve nogi, in vendar bi za cele cente zlata in srebra ne dal ene roke odrezati, ali ene odsekati ali enega očesa iztakniti, akoravno bi ti pri tem vendar le še ostala druga roka in noga in drugo oko. Dušo pa imaš le samo eno edino, in jo prodajaš za minljivi denar, za kako ped zemlje, za kako vbežno slast. Ali ni to silno nespametno in neumno! Ako ti telo oboli, hitro si poiščeš zdravnika in zdraviš; svojo ubogo dušo pa pušiš po cele tedne, po cele mesce ali clo cela leta omedlevati in umirati v njeni boleznih, v njenih grehah. Ali ni to strašna slepota in neizgovorljiva neumnost! — Spametuj se toraj, in ubogaj Zveličarja, ki pravi: „Bodite razumni, kakor kače in priprosti, kakor golobje.“ (Mat. 10, 16.)

5. Na zadnje iz vsega tega tudi še razvidimo, kako strašno velikega greha da se krivega stori zapeljivec. — Tatje in roparji, požigavci in ubijavci so silo veliki grešniki, še vse večji grešniki so zapeljivci. In ako bi kdo tudi ves svet razdjal, bi ne bil toliki grešnik pred Bogom, kolikoršni je zapeljivec. Zakaj uni bi bližnjemu le časno škodo naredil, ta pa, ter zapeljivec, bi ga v večno nesrečo pripravil. Jezus pravi: „Kakošno meno bo človek za svojo dušo dal?“ (Mat. 16, 26.) Nikdar nikar iz spomina ne spustimo teh besedi Zveličarjevih! Amen.

Pridiga za IV. pobinkošno nedeljo.

(Spisal in govoril Fr. Cvetko l. 1850.)

In Simon je odgovoril in mu rekel:
Učenik! vso noč smo delali in nismo
ničesa vlovili. (Luk. 5, 5.)

Vvod.

Pri vsakem delu hoče človek nekši hasek imeti. Če polje in gorice obdelavamo, hočemo imeti žetvo in bratvo. Če deco z jedjo, pitvino in oblačilom oskerbljujemo; če jo v šolo pošiljamo in k delu ravnamo, hočemo se včakati, da bi jim na duši in telesu dobro bilo. Če mešniki svoje občine kerščanske vere učijo, če nje k dobremu opominjajo in prosijo, želijo, da bi bile pobožne in bogaboječe in po smerti v nebesa prišle. Zastonj in brez haska nihče noče delati. Dostikrat se nam resen pri našem delu in trudu navda, da mi tisti hasek dosežemo, ktereга želimo. Marljivega

kmeta dostikrat obilna žetev in bratev razveselite; skerbni starši se nekokrat pridne dece včakajo in zavoljo Boga neutrudljivi mešniki dostikrat vidijo, da se na njihovo besedo ljudje od greha odvernejo, dobrega prejmejo in se na tak način nebeško kraljestvo na zemlji razširja. Ali vsigdar se to ne zgodi, kmet dostikrat malo nažanje, malo nabere, starši z deco imajo žalostno in bridko skerb in seme božje besede, kterege mešniki sejejo, dostikrat na pečino, t. j. na okorna serca pade in nobenega sada ne prinaša. Peter je vso noč ribil in se jako trudil, ali vse delo je bilo zastonj. On veli: Učenik, vso noč smo delali, ali ničesa nismo vlovili; — tako je tudi hasek našega dela včasih mali, včasih celo nobeden. Od kod pa to pride? Od tega, ker hasek pri našem delu ne prihaja samo od našega razuma in truda, nego najbolj od našega blagoslova. Jezus nam tako veli: „Brez mene ne zamorete vi ničesa dobrega opraviti. Na to pa dosti ljudi ne misli; zato pa dosti ljudi pri delu tudi nima tiste pobožnosti, ki je potrebna, če si človek hoče božji blagoslov prislužiti. Zato vam hočem danes dve besedi razložiti:

1. Brez božjega blagoslova je ves naš trud zastonj; zato si moramo božji blagoslov prislužiti, in kako se to stori.

2. Jako hasnovito (koristno) je, da človek na to resnico: Brez božjega blagoslova je trud zastonj, — pogostoma misli.

Gospod! jes k samim takim ljudem tvojo božjo besedo obračam, ki od žmetnega dela živijo, zato blagoslovi moj danešnji nauk! Vas pa opominjam: V Jezusovem imenu dobro pazite!

I. del.

Brez božjega blagoslova zastonj svoje telesne in dušne moči trudimo. Tako, kakor vse kovačko orodje brez močne kovačke roke ničesa napraviti ne more; kakor si slaba deca brez starišev pomagati ne morejo, tako malo in še manje naš trud brez božjega blagoslova izda. Modri kralj David veli: „Če Gospod z delavci vred hiše ne stavi, tedaj ljudje zastonj delajo; in če on mesta ne čuva, tedaj čuvar zastonj bedi“. Po pravici tako je. Od tega se moremo pričati, če pogledamo

a) na tisto, kar so ljudje zmožni storiti;

b) na tisto, kar je ljudem nemogoče doprinesti, pa vendar potrebno, da našemu potruđenju hasek prinese.

a) Mi si želimo stalno zdravje, dobro službo, verne prijatelje, poštenje in ljubezen od bližnjih. Kaj nam je mogoče storiti, če hočemo vse to doseči? Hočemo zdravi ostati, moramo svoj život snažiti, po pravi meri, samo za potrebo jesti in piti; moramo marljivo delati, se nečistega življenja izogibati in si s poštenim boga-

boječim in pravičnim življenjem veselo serce pripraviti. — Če hočemo dobro službo, gotov kruh imeti, moramo se kaj naučiti, in svoje dolžnosti zvesto spolnovati; — če želimo verne prijatelje imeti, tedaj moramo biti postrežljivi, vljudni in prijazni, moramo jim pri vsaki priliki ljubezen skazovati, ker stara pravoč je: „Ti moraš prej ljubiti, če hočeš ljubezen nazaj dobiti.“ Hočemo si pri bližnjih poštenja vživati, moramo biti pri besedah resnični, pravični pri delu, sramožljivi v tovarštvu in vsekdar pobožni. — To nam je mogoče storiti; to pa je tudi, naša neprepustljiva dolžnost. — Ali če vse to spolnujemo, še vendar ne dosežemo vsakokrat blaga naših želj; ker k temu je še nekaj drugega treba, kar ni v naši oblasti, namreč:

b) k stalnemu zdravju je treba čistega zraka, ki nima v sebi škodljivih sopuhov. Ali si tak zrak zamoremo napraviti? Ali smo zmožni bolezni, pomor in kugo od naših hramov odvracati? — Da rodi polje in vinska terta je potreben dež, rosa, veter, toplota in solnce; je li v naši oblasti, te reči po naši volji pozvati? Ali moremo mi človeška serca siliti, da bi nas rade imele in spoštovale? Ali je v naši oblasti prijateljem, ki so naša radost, življenje obvarovati in podaljšati? Smo mi zmožni zadosti, obrekovalcem ostri jezik prikratiti in zakariti? — Pri takem vprašanju moramo svojo slabost spoznati in reči: Vse to stoji pri Gospodu nebes in zemlje, kteremu so vetrovi in oblaki pokorni, ki vsem stvarjem zapovedava, ki ima v oblasti življenje in smert in ki s vsegamogočno roko svet ravna. — Mi moramo, če vse to premislimo, spoznati, da brez božjega blagoslova haska ali prida zgotoviti ne moremo; da vse naše nakanjenje, vse naše misli brez njega tako zginejo, kakor se sneg pri toplem vremenu raztali. — Da! le božji blagoslov je tista moč, ki posel dobro začne, zveršuje in doverši. Ta resnica je tako stara, kakor svet. — Očak Izak je moral zavoljo lakote deželo Kanaan zapustiti in v deželo Gerar se podati. Tam je zemljo obdelaval in obsejaval in po sto gibe ploda nazaj dobil; ker Bog ga je blagoslovil. Prebivalci dežele Gerar so mu bili zavidni in so Izakove studence zasipali. Kralj Abimeleh sam mu reče: „Odidi od nas, ker ti si preveč zmagaš.“ Izak je odišel iz dežele Gerar, ali vedno je bil blagoslovljen in srečen; sovražniki niso mogli tega zabraniti, ker je Bog pri njem začel, zato veli sv. Pavelj: „Če je Bog z nami, kdo se nam more zoperstavljati?“ Brez božjega blagoslova ne bi bil nič hasnil, z blagoslovom vse. — Od egiptovskega Jožefa je čitati: Ko je pri Putifarju, kraljevskem poglavarju, za prednjega hlapca služil, bil je Bog z njim; vsi posli so se mu navdali in Putifar je znal, da ga je Bog zavoljo Jožefa blagoslovil. Pred Jožefom je Putifar tudi imel služabnike, ki so delali in skerbili, zakaj pa vsa skerb ni izdala? Ker jih Bog ni blagoslovil. Sv. Izidor je bil orač, pristavnik (majar) in je polje gospoda iz Madrida obdeljaval. Imel je sosede,

ki so se pri oranju jako trudili. Izidor je bil navajen vsak dan v cerkev hoditi in je tudi doma Bogu zvesto služil. Enkrat pride Gospod zarana na svoje polje gledat. Sosedje marljivo orjejo; Izidorja pa ni nikjer videti. S časoma pride od meše. Gospod ga pokrega. Izidor pa odgovori: Gospod! ob žetvi pridite gledat, tedaj bote videli, katero delo bo več izdalo. In res, Izidorjevo delo je prineslo več in lepšega sadu, ker katero delo Bog blagoslovi, tisto delo izda. — Ali dragi moji! Vi bi radi znali, kako je mogoče božji blagoslov si prislužiti?

Pervo mora biti: Če hočete posel ali delo dobro opravljati, morate se z Bogom zediniti in z njim zedinjeni ostati. Kdor je za kak posel sam preslab, poišče si pomagaca. Sveti Friard je bil na Francoskem rojen in med delom izrejen. Pri delu je imel vedno pobožne misli, s katerimi je Boga k sebi deržal. Če je zemljo prekapal, tedaj se je na grob spomnil; če je seme na njivi sejal, mislil je na božjo besedo, ki le v dobrem sercu sad za nebesa rodi; če je sam žel ali žanjice videl, imel je na spominu sodnji dan, na katerem bo vsak, kar je na zemlji dobrega opravil, pokazal in za to plačilo prejel. Če je zernje vejal, mislil je na vejačo, od ktere sv. Janez kerstnik pravi, da bo na koncu sveta Jezus v roke vzel in da bode pleve t. j. ljudi, ki nimajo nič dobrega v sebi, z večnim ognjem požgal. — Na tak način je Friard vedno z Bogom zedinjen bil, ki ga je pri vseh poslih blagoslovil. Tako morate tudi vi napraviti. Če vidite lep kraj, mislite na najlepši kraj, na nebesa; — če čujete ptice popevati, spomnite se na večno alelujo v božjem kraljestvu; če vidite, kako se drevje po vetru všibava, vzemite si naprej, ravno tako se po božji volji ravnati, kakor se veršiči in veje vetru vklanjajo; če ste pri ognju, mislite si, da naše serce mora od ljubezni božje segreto biti in če v našem sercu ljubezen do Boga ne gori, tedaj smo zastonj na svetu, ker po krivi poti hodimo in se od Boga odvrčamo. — Če ste pri tekoči vodi, premišljavajte, kakor kaplja kapljo naprej tišči, tako se ure našega življenja naprej rivajo in kakor odtekoča voda ne pride nazaj, tako pretečenega časa ne moremo nazaj dobiti. Če njivo ali gorico plejete ali čistite, mislite si, kako je za človeka potrebno, da svojo vest po gostem preišče, ovači (če ne) grehi dobre misli zadušijo. S takimi mislimi bote z Bogom zedinjeni in si od njega blagoslov služili.

Drugič: opravljajte svoje posle zvesto in marljivo. Ptič je za letanje, človek za delo stvarjen. Vmajuhanje Boga merzi, pa marljivost je po njegovi volji; tej On srečo snuje in blagoslov deli. Leno in zadremano delo ni nobeno delo in torej ni plačila ne blagoslova vredno.

Tretjič: Ne bodite pri svojih poslih mermravi, zavidni, nezadovoljni. — Pravemu kristjanu je po volji, kakor se posel navda, ker zna, da ga Bog ravna; on je rad, če ima bližnji srečo in vzeme vse za dobro, kak in kolikor haska dobi. Skopec postavim

pa je vedno mermrav, zato pri njegovem delu ni blagoslova. Recite za to vsak večer z veselim srcem: „Hvala tebi, nebeški oče! za delo, ktereга smo danes opravili, za jutrešnji dan pa nam daj moč in milost. Kakor je tvoja sveta volja, tako je naša.“ Take misli blagoslov zaslužijo. — Ždaj zamorete iz svojih besed prepričani biti, da nam je božji blagoslov pri vsakem poslu potreben; zdaj pa tudi znate, kako se ga morate vredni napraviti. Ali na dalje vam še moram razložiti, kako hasnovita in koristna je ta misel: da je brez božjega blagoslova ves naš trud zastonj? Imejte še tedaj na dalje poterpljenje.

II. del.

Jako dobro je, da mi po gostem mislimo: brez božjega blagoslova je naš trud zastonj, ker ta resnica nas

1. opominja na našo slabost. — Človek, ki ima to resnico vedno v spominu, ne bo nikdar na Boga pozabil; on bode se tudi izogibal, svojega dobrotnika z grehi žaliti. Sicer se danešnji dan najde dosti ljudi, mladih in starih, žlahnih in prostih, bogatih in siromakov, ki očitno na znanje dajejo, da nimajo straha božjega v sercu. Oni delo začnejo in delo končajo, pa na Boga ne mislijo. Pri molitvi jim je dolg čas, in nad božjo službo v cerkvi nimajo dopadenja. In čeravno molijo in v cerkev pridejo, ne zgodi se to iz pobožnosti, ne iz počastenja, ktero smo kot deca nebeškemu Očetu dolžni. Telesna podoba, po kateri oni molijo, šepet in prevzetnost, s ktero pobožnost bližnjih v cerkvi motijo, neznana kletvica in nenasitljiva požrešnost, s ktero zaslužno plačilo opravljajo, svedoči (priča) očitno, da taki ljudje ne nosijo straha božjega v sercu. — Človek, ki se Boga boji; ki premisli, da brez božjega blagoslova ničesa dobro opraviti ne more, tisti nobenega dela ne začne, da ne bi na glas rekel: V božjem imenu! ali Bog nam pomagaj! On med delom rad na Boga misli, ki mu kot vsemogočni tovariš z blagoslovom delati pomaga. — Da! človek, ki se Boga boji, v cerkvi in zunaj cerkve, pri delu in zunaj dela, naj je sam ali pri drugih, Bogu dostojno čast skazuje in se sramuje, kaj takega učiniti, kar se najdobrotljivejšemu, vsegavedočemu oblastniku nebes in zemlje znevidi.

2. Nas od prevzetnosti in napuha odvräča. — Človek, ki si k sercu vzeme, da brez božjega blagoslova ne shasni, je poln ponižnih misli, poln ponižnega zadržanja. On spozna, da ničesa nima, česar ne bi od Boga prejel, in če je vse od Boga dobil, zakaj pa bi se štimal in ponašal? On si misli: Jes sem bogatejši, kakor drugi ljudje, učenejši, kakor uni, imam črez nje oblast in si več časti uživam, ali vse to imam le od Boga, to imam božjemu blagoslovu zahvaliti. — Ko bi Bog meni ne bil skerbni in bogaboječih starišev dal, ko bi me ne bili pridni učitelji v roke dobili, ko ne bi tistih knjig čital, ko ne bi bili na tisti kraj prišel in se seznanil z

ljudmi, ki so me zbrhtali, kaj bi iz mene bilo? Ali vse to je Bog tako k moji sreči naravnal! — On si dalje misli: Jes ne vem, kako bo z meno dalje naprej; sreča in nesreča, smert in življenje je v božjih rokah. Jes lahko v enem dnevu, v eni uri pridem ob svojo glešt, ob svoje prijatelje, ob svoj kruh in ob svoje poštenje, če me Bog ne bode občeval. Kakor kmet na pripotočen travnik vodo napeljeva, da mu lepa kerma zraste, tako božja ljubezen svoj blagoslov razširja in človeku srečo snuje. Moj ljubljeni sobrat, na to resnico, da Bog vse napravi in da je brez Njega vse zastonj, — na to resnico, velim, po gostem misli in boš ponižen ostal.

3. Ta resnica pa nas tudi k hvaležnosti nagibuje. Kdor božje dobrote premišljava, ne more merzlega serca biti. Če se z jedjo, pitvino ali s spanjem okrepi, če je pri prijateljih bil poštene, dobre volje, če je delo dobro opravil, če ima verlo deco, rodno polje in gorice, če mož ima pridno ženo in žena pridnega moža, tedaj gori k nebesom pogleda in reče: Gospod! tvoji so ti dari; tvoja milost jih je dala! Hvala ti bodi za vse dobrote! — Da, ljubljeni moji kristjani! le mislite pogostoma: Kar sem, nisem sam iz sebe; nego (timveč) vse, kar sem in kar imam, izhaja iz božjega blagoslova. Ta misel Vam bo serca segrela in vas k hvaležnosti gibala.

Sklep.

H koncu vas še enkrat opominjam: Ne zabite nikdar, da je k vsakemu delu in k vsakemu poslu božji blagoslov potreben. Spominjajte se večkrat: Jes znam sejati, saditi, poprek delati, ali Bog je tisti, ki skoz svoj blagoslov odrasek da. — Mislite si pogostoma: brez Boga ne najdem stana, brez Boga svoje dece ne morem oskerbeti, brez Boga je moje polje, moja gorica nerodna; brez Boga je ves trud, so vse vroče srage zastonj. Teh misli bodite in sami bote se prepričali, da bodo vam za ta svet in za večnost prinesle velik hasek. Amen.

Kratke pridige za sv. leto.

V. povelikonočna nedelja.

(O pravi spokornosti. Gov. S. G.)

„Ako bote Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal.“ (Jan. 16, 23.)

(Konec.)

b) Sv. cerkev nas vabi k spokornosti po šmarnicah, ali majnikovi pobožnosti na čast Mariji Devici. — Po mnogih krajih, v mestu kakor tudi po vesnicah se prav obilno zbirajo spokorniki okoli Marije in jo prosijo za pomoč! In gotovo se marsikteri grešnik ali grešnica zmodri, poboljša, spokori in svojo dušo zveliča.

c) Sv. cerkev nas vabi k spokornosti ravno zdaj, ko nam daje obhajati sv. leto in nam deli popolne odpustke.

Če ti tvoja vest pravi, da si ljubega Boga obilno razžalil, in težke kazni pred Bogom zato zaslužil, pa zavoljo slabosti in starosti ne moreš tako ostro se spokoriti, kakor so se nekdanji kristjani pokorili, ti sv. cerkev odpustke ponuja, da si izbrišeš vse zaslužene kazni, če si zadosti objokan, svoje grehe sovražiš in studiš, in zvesto spolnuješ, kar sv. Oče v namen tega odpustka nakladajo.

Sklep.

Lepo priložnost tedaj nam ponuja sv. katoliška cerkev, se z Bogom spraviti, ko nam v sv. letu odpuščenje zasluženih kazni deli. — Udeležimo se sv. leta prav zvesto, naj se nam pokora polajša; pa delajmo pokoro tudi sami, kolikor zamoremo po zgledu svetnikov in svetnic božjih. Steza za Kristusom ni pot veselja posvetnega, ne razuzdanosti in hudobij, temuč steza, ki nas za Jezusom vodi, je ostra in sterma pot križev in ostre spokornosti, in prave pokore. Ne boj se zasmehovanja, ne ustraši se zaničevanja od posodnjakov; hodimo zvesto za Jezusom po stezi terpljenja in spokornosti ostre, da pridemo za Jezusom v tista stanovališča, ktera nam je šel pripravljat, in da se poleg Jezusa in Marije veselujemo vekomaj. Amen.

Praznik vnebohoda Jezusa Kristusa.

(Cerkveni zakladi odpustkov; gov. S. G)

Gospod Jezus, ko jim je bil izgovoril,
je bil v nebesa vzet.* (Mark. 16, 16.)

Vvod.

Danešnji visoki praznik nas opominja, da je Jezus v nebesa šel. To se je tako le godilo (glej apost. djanje).

Jezus nas pa ni sirot zapustil, timveč nam je zapustil velike in drage darove. Različni so darovi, ktere nam je Jezus pri odhodu zapustil, kakor postavim zaklad sv. vere, brez ktere bi se ne mogli zveličati; svete zakramente — posvečila —, ki so nebeški zvirki, po kterih nam pritaka večno zveličanje. Pa še nek poseben dar, kterega nam sv. cerkev ravno letos obilno ponuja in deli, nam je dal Jezus pri svojem odhodu v nebesa: in to je dar svetih odpustkov. Kakor je nekđaj Jezus predpeknel odperl, in duše odvodil seboj v nebesa, tako še dandanešnji usmiljeni Jezus odpira vice, prizanaša kazni, ktere bi imeli na tem svetu ali pa nekđaj v vicah terpeti. Zdi se mi, da sv. Pavelj ravno ta dar ljudem podeljeni — dar sv. odpustkov — v mislih ima, ko Efežane uči da: Jezus vzhajajoči v nebeške višave, je odvodil vjete jetnike spred pekla, in ljudem dal darove, ktere sv. cerkev vsem kristjanom celega sveta v Jezusovem imenu podeliti hoče v sv. jubilejskem odpustku. Obilen mora biti zaklad sv. odpustkov, neusahljiv mora biti studenček tega dara sv. odpustkov, da je za vse kristjane obilno zadosti, da še celo za verne duše v vicah preostaja! Od kod dobivamo odpustke, kteri so zvirki odpustkov, kje so zaloge ali zakladi sv. odpustka? To bi vam jes rad danes razložil, v dušno veselje vaše vas podučil o prelepem daru, kterega nam je Jezus na zemlji zapustil, zato danes kratko besedico spregovorim o zakladu svetih odpustkov. Poslušajte!

Razlaga.

Nahajajo se na zemlji srebernice in zlatovnice, v kterih se dolga leta ruda blagega srebra in zlata koplje, ali tudi soline, ki več sto let obilno soli dajejo, na zadnje jim pa le zmanjka tvarine ali rude in se zapustijo. Zvirki pa svetih odpustkov nikoli ne usahne, če tudi že zvirka blizo dvetavžent let, zaklad svetih odpustkov se nikdar ne porabi, nikdar ne zgine, če tudi se udeležujejo že od Kristusovih časov sem verni kristjani sv. odpustkov, kakor tudi verne duše v vicah; pa tudi nikdar ne bo zmanjkalo zaklada svetih odpustkov.

Sv. katoljška cerkev ima v svoji zakladnici ali zalogi, trojni

zvirk ali zaklad, od kterega jemlje in nam odpustke deli; — in sicer:

1. zakladnica neskončnega zasluženja Jezusovega. — Le pomislimo a) Koliko je Jezus preterpeti moral od svoje zibeljke — jaslic — do terdega groba! V mladosti revščino, zimo, pomenjkanje v vsem; poznej koliko posta, truda, stopinj, zaničevanja, obrekovanja, koliko udarcev in šib, suvanja, muk in nazadnje še je na križu prubit umerl! Pa b) sam za se tega ni potreboval; on je sam pravi Bog, najsvetejši Gospod, čistejši ko solnce in milejši ko mesec, da si angelji v svoji svetosti pred Jezusom še svoje obličje zakrivajo; vse je c) storil le za nas grešne sirote. Nas zgubljene ovčice je prišel iskat in zveličavat. Za nas je prišel na svet, je terpel že kakor malo dete v terdih jaslicah hladne ovčarnice, za nas je njegovo serce bilo, za nas se je dal mučiti, križati, za nas je celo zadnjo kapljico svoje božje kervi preлил. — Jezus bi nas bil zamogel pekla rešiti samo z eno besedo pred nebeškim Očetom: samo ena stopinja božjega Sina bi bila zadostna za zveličanje celega sveta, samo ena kapljica iz Jezusovega serca bi bila lahko omila vse grehe vseh ljudi. Pa Jezus nas je toliko ljubil, da je najstrašnejše muke za nas preterpel, da je zadnjo kapljico za nas preлил! In kar je odveč za naše odrešenje storil, kar je čez obilno za nas preterpel, to ni zgubljeno ali zaverženo, temuč Jezusovo neskončno zasluženje je pri Bogu v nebesih založeno. To neskončno zasluženje Jezusovo je tedaj prvi najlepši zaklad, od kterega sv. cerkev jemlje in nam odpustke deli.

2. Druga zakladnica sv. odpustkov je preobilno zasluženje rožne device Marije.

Marija je vsa čista bila že v svojem spočetju in rojstvu, kakor najlepša prijateljica božja. Brezmadežna Devica je tudi celo svoje življenje čisto in angeljsko živela, brez najmenjšega osebnega greha. Zmed vseh žen je zvoljena za mater božjo. — V svojem dolgem življenju je veliko zmolila, velikokrat se postila, obilno milost skazovala do ubožcev, veliko preterpela in žalosti prenašala celo mirno in v božjo voljo udana, tako da je v svoji svetosti in zasluženju presegala in prekosila vse druge pobožnike, da je postala kraljica angeljev, svetnikov in svetnic božjih. Zmed vseh ljudi, ki so si nabirali nebeško bogastvo, je Marija prva in najbogatejša v svojem zasluženju.

Kakor pa dobra mati bolj za svoje otroke skerbi, ko sama za se, tako tudi Marija nas svojih otrok pozabila in zaverгла ni, temuč od svojega preobilnega zasluženja nam revežem odpustke deli. — Ona za svoje zveličanje ni toliko potrebovala, ki je vsa nedolžna in sveta, pa ona je hotela tudi nam nebeško bogastvo pripraviti in zaslužiti, in od tega zasluženja nam sveti odpustki dohajajo. Marija svojega zasluženja ima za svoje otroke, ki jo iščejo, častijo in ljubijo, da jih obogatuje, jim zaslužene kazni pri-

krajšuje ali celo zbrisuje — ali odpustke deli. In ravno Marijini godovi so tisti veseli dnevi, ko se pobožni kristjani okoli Marijinega trona zbirajo, s kterega jim Marija svete odpustke deli; — „Nebeska kraljica odpira revežem svoje roke in svoje dlani razprostira ubožcem.“ (Prov. 31, 20.) Kako obilen je ta dragi zaklad svetih odpustkov — zaklad preobilnega zasluženja Marije device; pristopajmo tudi radi pred Marijo, naj tudi nam svoje svete roke odpira in odpustke podeljuje!

3. Tretja zakladnica sv. odpustkov so dobra dela, ktera človek v dobrem namenu v posvečujoči milosti božji opravlja. In ravno dobra dela svetnikov božjih so tretji zaklad, s kterega sv. cerkev jemlje in nam odpustke deli.

a) Sicer je res, da so nekteri svetniki v svoji mladosti tudi grešno živeli, in si obilno kazni zaslužili, pa, ko jim je solnce milosti božje prisijalo, ko so greh zapustili, so čudovito ostro pokoro delali celi čas svojega ostalega življenja, da so s svojo spokornostjo več si odslužili, kakor zagrešili. — Tako vemo o sv. Magdaleni, o Mariji Egipčanski, o sv. Avguštinu. In kar so ti in mnogi drugi črezobilno dobrega storili, to ni zgubljeno ali zaverženo, temuč založeno, kakor drag zaklad zaslug svetnikov, in od tod izvirajo za nas sveti odpustki.

b) Druga versta svetnikov pa so taki, ki v celem življenju Boga z velikim grehom nikoli razžalili niso, vendar pa se prav ostro pokorili, in svojo kri in življenje za Jezusa dali. Tako se bere o sv. Nežici, o sv. Alojziju, angležkem mladenču, o sv. Barbari, device in mučenice.

c) In kar so svetniki več storili, več kakor so za svoje zveličanje potrebovali, to ni skipelo ali zginilo, vse to veliko zasluženje svetnikov božjih je čisto zlato v božjih očeh, s kterim so si oni odkupili in odslužili svoje kazni, in kar jim preostalo je, to je zaklad, iz kterega se jemlje in nam odpustki dohajajo. Bila je že nekđaj v prvih časih kerščanstva navada, če je kteri posebno svet mož ali mučenec priproševal za kakega očitnega spokornika, ali mu listek dal, da so se takemu spokorniku kazni ali prikrajšale ali celo popustile. Tako še tudi zdaj Bog zavoljo obilnega zasluženja svetnikov zgrevanim spokornikom kazni prizanaša, ali odpustke deli. Vsaki dan molimo tudi v apostoljski veri; Verujem na občestvo — gmajno — svetnikov in spoznavljamo, da imamo zavezo ali uzajemnost s svetniki, ki v tem obstaja, da, kar so oni dobrega storili, več, kakor so za svoje zveličanje potrebovali, to tudi nam hasni ali pomaga — od njihovega zasluženja dobivamo mi svete odpustke.

Sklep.

To je tedaj tista nezmanjkljiva zakladnica svetih odpustkov: Neskončno zasluženje Jezusovo, preobilne zasluge Marije Device,

in veliko zasluženje svetnikov in svetnic božjih. Od tega zaklada sv. cerkev jemlje in nam letos popolne odpustke ponuja in podeluje. O človek, ki žalosten gledaš za Jezusom v nebo, ki te tvoja vest peče in se pogube bojiš, ne zamudi svetega leta! Udeležimo se svetih odpustkov, ktere nam je Jezus v nebeške višave vzhajajoč zapustil. Nastopimo stezo za Jezusom letos v svetem letu, in stanovitno hodimo za svojim Zveličarjem po kraljevem potu križa in terpljenja, naj bi se tudi nam po dokončanem trudu in življenju odperla nebeška vrata, naj bi našo dušo sprevaljali angelji pred Boga, da bi se mi vsi nekdanj pri ljubem Jezusu in Mariji radovali na vse večne čase. Amen.

Družba sv. Mohora.

Nabira družbenikov je letos končana. Radostnega serca poročamo, da je uspeh tak, kakoršnega se letos ni bilo nikdar nadejati. Skoraj po vseh škofijah se je število udov pomnožilo; lani jih je bilo vpisanih 24.412, letos pa jih je družbi pristopilo 25.218, tedaj je število zopet poskočilo za več kot 800 novih udov.

Razgled posameznih škofij je ta le:

Do danes šteje

Goriška nadškofija	2938 udov.
Kerška škofija	2460 "
Lavantinska škofija	8257 "
Ljubljanska	"	9563 "
Teržaška	"	1474 "
Sekovska	"	142 "
Somboteljska	"	117 "
Zagrebačka nadškofija	122 "
Senjska škofija	93 "
Poreška	"	16 "
Videmska	"	11 "
Razne druge škofije	25 "

tedaj je vkup 25.218 družnikov.

K temu veselemu in tolaživnemu napredku, ki našemu narodu služi pred celim svetom v čast in slavo, so zopet v prvi versti pripomogli rodoljubni poverjeniki in prijatelji družbe sv. Mohora; to je sad njihovega prizadevanja, s katerim so neutrudljivo družbo in njen namen narodu priporočevali in k pristopu vabili. Odbor si šteje v sveto dolžnost, da vsem rodoljubom, ki so tudi letos k

razvitku družbe sv. Mohora toliko pripomogli, izreka najkrepkejšo zahvalo.

Druga enako vesela prikazen, ktera priča o marljivi delavnosti naših pisateljev, je ta, da je odboru letos došlo toliko rokopisov, kakor nobeno prejšnjih let. Tako n. pr. je odbor sprejel jako podučno in času primerno povest: „Ponarejeni bankovci“, ktero je spisal slavnoznani narodni pisatelj J. Jurčič; izverstni in marljivi pisatelj Fr. Levac je za „Koledar“ po vsem korenito in jedernato spisal prezaslužno življenje našega voditelja in očeta dr. Janeza Bleiweisa“, in bravcem slov. Večernic dobro znani pisatelj Iv. Verhovec je prav zanimivo spisal: „Zakaj smo šli v Bosno in Hercegovino se vojskovat“ in je poslal spomenico, kako se je dne 24. aprila t. l. obhajala svečanost sreberne cesarjeve poroke. Razun teh že sprejetih spisov so bili odboru do 1. majnika t. l. poslani še sledeči rokopisi, ki tekmečujejo za razpisana družbina darila:

- A. Povesti. 1. „Valerija“ — podoba iz Rima; 2. „Črna šola“; 3. „Kako je Kotarjev Peter v Bosni pokoro delal, ker je krompir kradel“; 4. „Iz mojega življenja“; 5. Čuden par bočkorov“; 6. „Žalostna smert treh izdajalcev domovine“; 7. „Vse na svetlo se spreminja“; 8. Šopek narodnih slovanskih pripovedek: „Od bratov se učimo, od bratov“; 9—12. Zbirke narodnih pravljic in pripovedek; 13. Pesmi: „Pot v nebesa“, „Samostan“, „Mozesova slova“.
- B. Životopisi: 1. Dr. Ignacij Knoblehar“, apostolski provikar v osrednji Afriki — 2. „Lavdon“; 3. „Stanko Vraz in Urban Jarnik“; 4. Peter Hitzinger“; 5. Žiga baron Herberstein“; 6. „Slov. pisatelji 17. stoletja“.
- C. Zgodovinske in potopisne čertice: 1. „Bled“; 2. „Novomesto“; 3. „Cernagora“; 4. „Obri ali Avari“; „Požar v prajiriji“.
- D. Prirodopisi: 1. „Mravlja“; 2. „Pajek“; 3. „Smreka“.
- E. Podučni spisi raznega zapopadka: 1. „Pogovori nedeljski“; 2. „Desetinsko računstvo“; 3. „Ali smo potrebni berila“; 4. „Župan in občevanje“; 5. „Čujte posestniki, kaj si nakopujete s pokončevanjem gozdov“; 6. „Nove iznajdbe“; 7. „Nekaj o denarjih“; 8. Beseda o „zemljiščinih knjigah“; 9. „Ogovor šolarjev 24. aprila 1879“; 10. Obsirna razprava o „pijači“.

Iz tega poveršnega pregleda je razvidno, kako živahna je letos udeležba pisateljev in koliko raznovrstna je tvarina, ktero obdelujejo. Rokopise prebirajo sedaj pregledovalci družbinah spisov; darila se bodo prisodila na god družbinega patrona dne 12. julija t. l.

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Za provizorje grejo čč. gg. Binder Henrik v Sirnico in o. Baz. Gruber, servit v Kornat, Čare Jož. v Glinje in Šuster Jan. v Borlje. Č. g. Einspieler Greg. ostane začasno za kaplana v št. Jakobu in Heiser Jan. pride za kaplana k sv. Hemi. — Umerla sta čč. gg. Koberer Šimon in Ujic Anton R. I. P.!

Lavantinska škofija. Čč. gg. so dobili fare: Einsiedler Jan. Dramlje, Tombah Jan. št. Vid, Zadavec Jož. št. Ožbalt in Žvarec Fr. Kameo; Č. g. o. Korbinjan Lajeh je postal vikari v št. Jurju na Pesnici. Za provizorja gresta čč. gg. Vtičar Juri v Zibiko in Černko Jož. v Vurberg. Čč. gg. kaplani so tako-le postavljeni: Mohorko Št. v Dramlje, Kolar Vinc. v Frajham, Šmid Mih. k Mariji Snežn., Zmazek Fr. v stari terg in Ferik Fr. k sv. Petru pod Mariborom. — Umerl je č. g. župnik Ozmeč Franjo. R. I. P.!

Ljubljanska škofija. Za semeniške duhovnike bodo letos posvečeni ti-le čč. gg. bogoslovci III. leta: Eržen Val., Janežič Janez, Perpar Franc in Smrekar Janez.

V založbi tiskarne družbe sv. Mohora je ravnokar izšla knjiga:

„Kršansko katoliško Nравoslovje“

(theologia moralis.)

Knjigo spisano od g. župnika Fr. Koseca, poterdili so mil. knezoškof Celovski.

V boljše spoznanje knjige podamo v glavnih potezah njen obseg: §. 1—6 razlaga kaj je nравoslovje in kerš. kat. nравoslovje primerja z onimi neverških, krivoverskih in novošegnih modrijanov 7—13. Namen človekov in nравstveni red 14—37. O postavi. 38—44. O vesti. 45—57. O človeških djanih, o čednostih, grehu. 58—74. Vera, upanje, ljubezen in njim nasprotni grehi. 75—94. Nравne vlite čednosti. 95—113. Pravičnost 114—119. Jakost, zmernost, čistost, krotkost, skromnost, modrost. 120—125. Stanovske dolžnosti. 126—132. O zakramentih sploh. 133—138. Sv. kerst. 139—144. Sv. birna. 145—167. Presv. R. Telo in sv. meša. 168—209. Spoved in odpustki. 210—213. Sv. poslednje olje. 214—219. Sv. mešnikovo posvečevanje. 220—241. Sv. zakon. 242 do 243. Blagoslovila.

Čč. gg. naročnikom poslali smo knjigo s poštnim povzetjem, ako bi kateri naročnik knjige ne bil prejel, prosimo, naj nam to naznani, da se mu dpošlje.

Cena knjigi je broširan iztis 1 gold. 20 kr. franko poslana pod križnim zavitkom pa 1 gold. 30 kr.